

GRUPA KAPITAŁOWA FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres zakończony 31.12.2019 roku

Przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe	4
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	5
Skonsolidowane Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów	6
Skonsolidowane Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej (Bilans)	7
Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	9
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	10
zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	11
1. Informacje ogólne	11
2. Skład Grupy	11
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	14
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	14
4.1. Profesjonalny osąd	14
4.2. Stawki amortyzacyjne	14
4.3. Niepewność szacunków	14
Utrata wartości aktywów	14
Wartość godziwa instrumentów finansowych	14
Wycena rezerw	14
Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego	14
5. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
5.1. Oświadczenie o zgodności	15
5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	15
6. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędów	15
6.1. Korekta błędów	15
6.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości dotyczące MSR 12	15
6.3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości dotyczące MSSF 16	20
7. Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku	21
8. Istotne zasady rachunkowości	21
8.1 Zasady konsolidacji	21
8.2 Przychody	21
8.3 Zysk netto na akcję	22
8.4 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	22
8.5 Koszty finansowania zewnętrznego	23
8.6 Odprawy emerytalne	23
8.7 Płatności w formie akcji własnych	23
8.8 Podatki	23
8.9 Rzeczowe aktywa trwałe	25
8.10 Nieruchomości inwestycyjne	25
8.11 Wartości niematerialne	26
8.12 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	26
8.13 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	27
8.14 Zapasy	27
8.15 Aktywa finansowe	27
8.16 Utrata wartości aktywów finansowych	28
8.17 Zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania	29
8.18 Rachunkowość zabezpieczeń	29
8.19 Pochodne instrumenty finansowe	30
8.20 Rezerwy	30
9. Informacje dotyczące segmentów działalności	30
10. Sezonowość działalności	30
11. Przychody i koszty	31
11.1 Przychody ze sprzedaży i struktura geograficzna	31
11.2 Pozostałe przychody operacyjne	31
11.3 Pozostałe koszty operacyjne	31
11.4 Przychody finansowe	32

11.5	Koszty finansowe.....	32
11.6	Koszty według rodzajów.....	32
11.7	Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat.....	33
11.8	Koszty świadczeń pracowniczych.....	33
12.	Podatek dochodowy.....	33
12.1	Obciążenie podatkowe.....	33
12.2	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	33
12.3	Odroczony podatek dochodowy.....	34
12.4	Działalność Grupy w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.....	35
13.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	35
14.	Zysk przypadający na jedną akcję.....	36
15.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	36
16.	Leasing.....	36
16.1	Zobowiązania z tytułu umów leasingu.....	36
16.2	Należności z tytułu leasingu – Grupa jako leasingodawca.....	37
17.	Świadczenia pracownicze.....	37
17.1	Programy akcji pracowniczych.....	37
17.2	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia.....	37
18.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	39
19.	Nieruchomości inwestycyjne.....	41
20.	Wartości niematerialne.....	42
21.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	44
22.	Długoterminowe aktywa finansowe.....	44
23.	Zapasy.....	46
24.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	47
25.	Pochodne instrumenty finansowe.....	48
26.	Rozliczenia międzyokresowe czynne.....	48
27.	Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe.....	48
28.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	49
29.	Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/rezerwowe.....	49
29.1	Kapitał podstawowy.....	49
29.2	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.....	50
29.3	Pozostałe kapitały.....	50
29.4	Zyski zatrzymane.....	51
29.5	Udziały mniejszości.....	51
29.6	Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji.....	51
30.	Oprocentowane kredyty bankowe.....	52
31.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i rezerwy.....	56
31.1	Rozliczenia międzyokresowe przychodów.....	56
31.2	Rezerwy.....	57
32.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe).....	57
33.	Zobowiązania warunkowe.....	58
34.	Sprawy sądowe.....	58
35.	Instrumenty finansowe.....	59
35.1	Wartość bilansowa.....	59
35.2	Hierarchia wartości godziwej.....	61
35.3	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat.....	62
36.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	63
36.1	Ryzyko stopy procentowej.....	63
36.2	Ryzyko walutowe.....	65
36.3	Ryzyko kredytowe.....	69
36.4	Ryzyko związane z płynnością.....	70
37.	Zarządzanie kapitałem.....	70
38.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	71
38.1	Jednostka Dominująca całej Grupy.....	72
38.2	Podmioty o znaczącym wpływie na Grupę.....	72
38.3	Wspólne przedsięwzięcie, w którym Jednostka Dominująca jest współnikiem.....	73
38.4	Informacja o podmiotach powiązanych osobowo.....	73

38.5	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	73
38.6	Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin.....	73
38.7	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	74
38.8	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych.....	74
39.	Struktura zatrudnienia	74
40.	Zdarzenia następujące po bilansowym zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	75

WYBRANE DANE FINANSOWE

Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2019	31.12.2018 przekształcone	31.12.2019	31.12.2018 przekształcone
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług	1 176 618	1 107 298	273 518	259 509
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	84 237	72 503	19 582	16 992
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	63 329	45 530	14 722	10 671
Zysk (strata) okresu przypadające akcjonariuszom Jednostki Dominującej	35 230	145 816	8 190	34 174
Całkowite dochody netto za okres	48 634	88 998	11 306	20 858
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	198 316	76 804	46 101	18 000
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(24 618)	(191 896)	(5 723)	(44 973)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(165 551)	108 728	(38 484)	25 482
Zwiększenie/ zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	8 147	(6 364)	1 894	(1 491)
Liczba akcji (w szt.)	23 930 769	23 930 769	23 930 769	23 930 769
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej (w zł/ EUR)	1,47	6,09	0,34	1,43
	31.12.2019	31.12.2018 przekształcone	31.12.2019	31.12.2018 przekształcone
Suma aktywów	1 571 021	1 649 344	368 914	383 568
Zobowiązania razem	789 819	913 422	185 469	212 424
Zobowiązania długoterminowe	252 854	56 370	59 376	13 109
Zobowiązania krótkoterminowe	536 965	857 052	126 093	199 314
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)	781 185	732 629	183 441	170 379
Kapitał podstawowy	23 931	23 931	5 620	5 565
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	32,64	30,61	7,67	7,12

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018 przekształcone
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów		1 171 354	1 101 077
Przychody ze sprzedaży usług		5 264	6 221
Przychody ze sprzedaży	11.1	1 176 618	1 107 298
Koszt własny sprzedanych towarów, produktów i materiałów		(748 734)	(732 664)
Koszt własny sprzedanych usług		(4 472)	(4 128)
Koszt własny sprzedaży	11.6	(753 206)	(736 792)
Zysk brutto ze sprzedaży		423 412	370 506
Pozostałe przychody operacyjne	11.2	6 336	5 275
Koszty sprzedaży		(260 763)	(238 568)
Koszty ogólnego zarządu		(60 808)	(59 342)
Pozostałe koszty operacyjne	11.3	(21 771)	(5 368)
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej		(2 169)	-
Zysk z działalności operacyjnej		84 237	72 503
Przychody finansowe	11.4	4 133	3 143
Koszty finansowe	11.5	(16 724)	(24 039)
Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych	36.2	(1 779)	(508)
Udział w zysku/stracie jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		(6 538)	(5 569)
Zysk przed opodatkowaniem		63 329	45 530
Podatek dochodowy	12	(28 021)	100 269
Zysk okresu		35 308	145 799
Zysk okresu		35 308	145 799
Przypadający:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		35 230	145 816
Udziałowcom niekontrolującym		78	(17)
Zysk na jedną akcję przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej w trakcie okresu (w zł)		1,47	6,09

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018 przekształcone
Zysk (strata) okresu		35 308	145 799
Inne całkowite dochody netto, w tym:		13 326	(56 801)
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		9 588	(33 948)
Wycena certyfikatów inwestycyjnych		12 212	(41 679)
Podatek odroczony od wyceny certyfikatów		(2 320)	7 919
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	17.2	(375)	(235)
Podatek odroczony dotyczący świadczeń pracowniczych		71	47
Program motywacyjny	38.6	-	-
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		3 738	(22 853)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		102	236
Rachunkowość zabezpieczeń	36.2	10 421	(46 208)
Koszt zabezpieczenia	36.2	(5 929)	28 034
Podatek dochodowy dotyczący rachunkowości zabezpieczeń		(856)	(4 915)
Całkowite dochody za okres		48 634	88 998
Przypadający:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		48 556	89 015
Udziałowcom niekontrolującym		78	(17)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)

	Nota	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018 przekształcone	1 stycznia 2018 przekształcone
Aktywa trwałe		1 168 776	1 186 369	1 055 155
Rzeczowe aktywa trwałe	18	876 778	887 094	798 223
Wartości niematerialne	20	16 857	16 512	16 617
Aktywa finansowe	22	94 963	77 714	120 382
Nieruchomości inwestycyjne	19	54 780	73 991	73 270
Aktywo na podatek odroczony	12	111 484	122 309	10 964
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	22	464	0	2 266
Należności z tytułu instrumentów finansowych	25,36.2	13 450	8 749	33 433
Aktywa obrotowe		402 245	462 975	437 845
Zapasy	23	189 196	215 543	170 251
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24	135 373	153 935	185 911
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	25, 36.2	16 924	17 146	18 210
Należności z tytułu podatku dochodowego	24	1 697	23 368	6 402
Rozliczenia międzyokresowe	26	3 130	6 114	4 004
Aktywa finansowe	27	1 534	307	199
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	28	54 391	46 562	52 868
SUMA AKTYWÓW		1 571 021	1 649 344	1 493 000
Kapitał własny ogółem		781 202	735 922	646 925
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej), w tym:		781 185	732 629	643 614
Kapitał podstawowy	29.1	23 931	23 931	23 931
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	29.2	114 556	114 556	114 556
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		15	(87)	(586)
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	29.3	7 943	(495)	46 479
Koszt zabezpieczenia		12 885	17 687	(6 198)
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny		(45 010)	(54 902)	(21 142)
Program motywacyjny		2 354	2 354	2 354
Pozostałe kapitały rezerwowe	29.3	484 613	447 132	358 807
Zyski zatrzymane	29.4	179 898	182 453	125 413
Kapitały przypadające udziałowcom niekontrolującym	29.5	17	3 293	3 311
Zobowiązania długoterminowe		252 854	56 370	562 881
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	30	165 661	0	527 749
Zobowiązania wobec jednostek wycenionych metodą praw własności		0	3 430	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	15 386	3 404	10 234
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	17.2	4 620	4 067	3 601
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	31.1	37 773	39 766	18 771
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	16.1	24 430	969	301
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	25, 36.2	2 328	1 918	0
Pozostałe zobowiązania długoterminowe		2 656	2 816	2 225
Zobowiązania krótkoterminowe		536 965	857 052	283 194
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32	162 325	165 546	231 611
Zobowiązania kontraktowe	32	640	700	1 125
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	30	365 378	683 398	45 291
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	31.1	2 059	2 126	280
Rezerwy	31.2	2 994	2 808	2 716
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	16.1	2 123	632	679
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	25, 36.2	1 446	1 842	1 492
Zobowiązania razem		789 819	913 422	846 075
SUMA PASYWÓW		1 571 021	1 649 344	1 493 000

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) okresu	35 230	145 816
Korekty o pozycje:	163 086	(69 012)
Udział w zysku/stracie jednostek wycenianych Metodą Praw Własności	6 538	5 569
(Zyski)/straty udziałowców niekontrolujących	78	(17)
Amortyzacja	57 074	44 989
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	(3 801)	11 407
Odsetki i dywidendy netto	13 866	12 270
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	2 049	114
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	27	30
Zmiana stanu należności	18 526	27 180
Zmiana stanu zapasów	21 282	(45 292)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	5 741	335
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	869	(3 575)
Zmiana stanu rezerw/2018: zmiana stanu rezerw i aktywa z tytułu podatku odroczonego	588	(111 611)
Podatek dochodowy (zapłacony)/zwrócony	13 405	(21 232)
Podatek w rachunku zysków i strat	28 021	11 076
Różnice kursowe z przeliczenia	(58)	92
Rezerwa na świadczenia emerytalne	(304)	(188)
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych	(734)	(281)
Inne korekty	(81)	122
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	198 316	76 804
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	478	669
Wpływ ze sprzedaży jednostki zależnej	12 125	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(23 689)	(193 822)
Inwestycje w nieruchomości	(3)	(440)
Nabycie aktywów finansowych	(14 682)	(206)
Dywidendy otrzymane	331	296
Splata udzielonych pożyczek	1 963	1 607
Udzielone pożyczki	(1 141)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(24 618)	(191 896)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	-	213 066
Splata pożyczek/kredytów	(147 087)	(112 728)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu/2018: zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(3 028)	(680)
Odsetki zapłacone	(15 436)	(15 236)
Dotacja	-	24 306
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(165 551)	108 728
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	8 147	(6 364)
Różnice kursowe netto (z przeliczenia BO)	(318)	58
Środki pieniężne na początek okresu	46 562	52 868
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	54 391	46 562
o ograniczonej możliwości dysponowania	51	168

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej											Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny	Program motywacyjny	Zyski zatrzymane / (straty) niepokryte	Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Koszt zabezpieczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Razem	Kapitały udziałowców niekontrolujących	
Na dzień 1 stycznia 2019 roku przekształcone	23 931	114 556	(87)	(54 902)	2 354	60 144	(495)	17 687	447 132	732 629	3 293	613 613
Zmiana zasad klasyfikacji ulgi związanej z działalnością w SSE (MSR 12)	-	-	-	-	-	122 309	-	-	-	-	-	122 309
Na dzień 1 stycznia 2019 roku po korektach	23 931	114 556	(87)	(54 902)	2 354	182 453	(495)	17 687	447 132	732 629	3 293	735 922
Pokrycie straty z kapitału rezerwowego	-	-	-	-	-	2 534	-	-	(2 534)	-	-	-
Przeniesienie na kapitał rezerwowy	-	-	-	-	-	(40 015)	-	-	40 015	-	-	-
Wypłata dywidendy za 2018 rok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Sprzedaż udziałów spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3 353)	(3 353)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	-	-	-	(304)	-	-	-	(304)	-	(304)
Wynik bieżący	-	-	-	-	-	35 230	-	-	-	35 230	78	35 308
Koszt zabezpieczenia w okresie sprawozdawczym	-	-	-	-	-	-	-	3 304	-	3 304	-	3 304
Kwoty przeklasyfikowane do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	(8 409)	(9 233)	-	(17 642)	-	(17 642)
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	18 830	-	-	18 830	-	18 830
Podatek odroczony dotyczący rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	(1 983)	1 127	-	(856)	-	(856)
Wycena certyfikatów inwestycyjnych	-	-	-	9 892	-	-	-	-	-	9 892	-	9 892
Różnice kursowe	-	-	102	-	-	-	-	-	-	102	-	102
Całkowite dochody za okres	-	-	102	9 892	-	34 926	8 438	(4 802)	-	48 556	78	48 634
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	23 931	114 556	15	(45 010)	2 354	179 898	7 943	12 885	484 613	781 185	17	781 202

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku przekształcone

	Przypisane akcjonariuszom Jednostki Dominującej											
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia z jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowo z aktualizacji wyceny	Program motywacyjny	Zyski zatrzymane	Kapitał rezerwowo z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Koszt zabezpieczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Razem	Kapitały udziałowców niekontrolujących	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku przekształcone	23 931	114 556	(586)	(21 142)	2 354	108 251	46 479	-	358 807	632 650	3 311	635 961
Zmiana zasad klasyfikacji ulgi związanej z działalnością w SSE (MSR 12)	-	-	-	-	-	10 964	-	-	-	10 964	-	10 964
Przekształcenie danych na skutek zastosowania MSSF 9	-	-	-	-	-	6 198	-	(6 198)	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2018 roku po korektach	23 931	114 556	(586)	(21 142)	2 354	125 413	46 479	(6 198)	358 807	643 614	3 311	646 925
Podwyższenie kapitału w związku z realizacją Programu motywacyjnego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Przeniesienie na kapitał rezerwowo	-	-	-	-	-	(88 325)	-	-	88 325	-	-	-
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	-	-	-	(188)	-	-	-	(188)	-	(188)
Wynik bieżący	-	-	-	-	-	34 471	-	-	-	34 471	(17)	34 454
Wynik bieżący zmiany prezentacji ulgi SSE (MSR 12)	-	-	-	-	-	111 345	-	-	-	111 345	-	111 345
Koszt zabezpieczenia w okresie sprawozdawczym	-	-	-	-	-	-	-	32 654	-	24 868	-	24 868
Kwoty przeklasyfikowane do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	(7 981)	(3 166)	-	11 147	-	11 147
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	(49 493)	-	-	(54 189)	-	(54 189)
Podatek odroczony dotyczący rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	10 500	(5 603)	(4 915)	-	(4 915)
Wycena certyfikatów inwestycyjnych	-	-	-	(33 760)	-	-	-	-	-	(33 760)	-	(33 760)
Różnice kursowe	-	-	499	-	-	(263)	-	-	-	236	-	236
Całkowite dochody za okres	-	-	499	(33 760)	-	145 365	(46 974)	23 885	-	89 015	(17)	88 998
Na dzień 31 grudnia 2018 roku przekształcone	23 931	114 556	(87)	(54 902)	2 354	182 453	(495)	17 687	447 132	732 629	3 293	735 922

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Grupa Kapitałowa Fabryki Mebli FORTE („Grupa”) składa się z Fabryki Mebli FORTE S.A. i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Spółka Dominująca FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. powstała z przekształcenia FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. w Spółkę akcyjną w dniu 9 grudnia 1994 r. Pierwotnie tj. od dnia 17 czerwca 1992 r. Spółka prowadziła działalność pod firmą „FORTE” Sp. z o. o. W dniu 25 listopada 1993 r. na mocy aktu notarialnego nastąpiło przyłączenie „FORTE” Sp. z o. o. do Spółki pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Spółka prowadziła działalność, aż do czasu przekształcenia w Spółkę akcyjną.

Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dawniej XXI Wydział Gospodarczy), pod numerem KRS 21840.

Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON: 550398784.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Jednostki Dominującej jest:

- produkcja mebli,
- świadczenie usług w zakresie marketingu, promocji, organizacji wystaw, konferencji,
- prowadzenie działalności handlowej w kraju oraz za granicą.

2. Skład Grupy**Podmiot Dominujący:**

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. jako podmiot dominujący swoją działalność prowadzi poprzez cztery krajowe Oddziały:

Ostrów Mazowiecka, ul. Biała 1 – główna siedziba Spółki wraz z Zarządem oraz zakładem produkcyjnym;

Suwałki, ul. Północna 30 – zakład produkcyjny;

Białystok, ul. Generała Andersa 11 – zakład produkcyjny;

Hajnówka, ul. 3-go Maja 51 – zakład produkcyjny;

oraz salony meblowe we Wrocławiu, Toruniu, Suwałkach, Białymstoku i Ostrowi Mazowieckiej.

Konsolidowane spółki zależne:

Jednostki zależne (konsolidacja metodą pełną):	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Jednostki Dominującej w kapitale	
			31.12.2019	31.12.2018
MV FORTE GMBH	Erkelenz (Niemcy)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE MÖBEL AG	Baar (Szwajcaria)	Przedstawicielstwo handlowe	99%	99%
KWADRAT SP. Z O.O.	Bydgoszcz	Obsługa nieruchomości i wynajem	-	81%
*GALERIA KWADRAT SP. Z O.O.	Bydgoszcz	Zarządzanie nieruchomościami	-	81%
TM HANDEL SP. Z O.O. SKA	Ostrów Mazowiecka	Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
**FORT INVESTMENT SP. Z O.O.	Ostrów Mazowiecka	Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
TANNE SP. Z O.O.	Warszawa	Działalność wytwórcza	100%	100%

DYSTRI-FORTE SP. Z O.O.	Warszawa	Magazynowanie i przechowywanie towarów	100%	100%
FORTE BRAND SP. Z O.O.	Warszawa	Dzierżawa własności intelektualnej, wynajem i zarządzanie nieruchomościami	100%	100%

* spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od KWADRAT SP. Z O.O.

** spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od TM HANDEL SP. Z O.O. SKA

Jednostka Dominująca posiada 100% udziałów w spółce zależnej FORTE BRAND Sp. z o.o., która została objęta konsolidacją metodą pełną w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

FORTE BRAND Sp. z o.o. posiada certyfikaty inwestycyjne (serii A, B, C i D) funduszu inwestycyjnego zamkniętego aktywów niepublicznych IPOPEMA 160, wcześniej SEZAM XX (dalej „FIZAN”). FIZAN jest zarządzany przez IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna. W portfelu inwestycyjnym FIZAN znajduje się 100% udziałów Bentham Sp. z o.o., która nabyła około 8,57% akcji Fabryk Mebli „FORTE” S.A. o wartości 156 825 tys. zł w dniu ich nabycia.

FIZAN nie został objęty konsolidacją w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zawarte umowy o zarządzanie pomiędzy FORTE BRAND Sp. z o.o., a IPOPEMA TFI SA wskazują na brak występowania kontroli, w myśl MSSF 10, a tym samym brak obowiązku ujęcia FIZAN w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Z dniem 01 stycznia 2020 roku została zarejestrowana zmiana siedziby niemieckiej spółki zależnej MV FORTE GmbH z Erkelenz Niemcy na Bad Salzuflen Niemcy, ul. Rudolph-Brandes-Allee 19.

Spółki współzależne konsolidowane metodą praw własności:

Jednostki zależne (konsolidacja metodą praw własności):	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Jednostki Dominującej w kapitale	Procentowy udział Jednostki Dominującej w kapitale
			31.12.2019	31.12.2018
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD	Chennai (Indie)	Produkcja i sprzedaż mebli	50%	50%

Pozostałe spółki zależne i współkontrolowane wyłączone z konsolidacji bazując na nieistotnym wpływie ich danych finansowych na sprawozdanie skonsolidowane:

Pozostałe jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Jednostki Dominującej w kapitale	Procentowy udział Jednostki Dominującej w kapitale
			31.12.2019	31.12.2018
FORTE BALDAI UAB	Wilno (Litwa)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE SK S.R.O.	Bratysława (Słowacja)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE FURNITURE LTD	Preston Lancashire (Wielka Brytania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE IBERIA SLU	Walencja (Hiszpania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE MOBILIER SARL	Lyon (Francja)	Przedstawicielstwo handlowe	-	100%
TM HANDEL SP. Z O.O.	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	100%	100%
FORESTIVO SP. Z O.O.	Suwałki	Działalność usługowa związana z leśnictwem, produkcja wyrobów tartacznych	50%	50%
ANTWERP FP SP. Z O.O.	Warszawa	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą mebli	100%	100%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Jednostkę Dominującą w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Jednostki Dominującej w kapitałach tych jednostek.

Opis zmian dokonanych w składzie Grupy w ciągu okresu sprawozdawczego

W dniu 3 września 2019 roku spółka zależna Forte Mobilier SARL, której działalność przedstawicielstwa handlowego na rynku francuskim była zawieszona od kilku lat, została formalnie wykreślona z rejestru przedsiębiorców.

W dniu 4 września 2019 roku Zgromadzenie Wspólników spółki zależnej FORTE BRAND Sp. z o. o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki w drodze zmiany umowy spółki. Zgromadzenie Wspólników postanowiło przeznaczyć 70 nowoutworzonych udziałów o wartości nominalnej 3 500 zł na kapitał zakładowy w zamian za wkład pieniężny w wysokości 14 000 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu ponad wartość nominalną obejmowanych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy.

W dniu 11 września 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z IPOPEMA 160 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych umowę sprzedaży 81% udziałów spółki zależnej Kwadrat Sp. z o. o. Cena zbycia 4 668 udziałów została ustalona na 12 125 tys. zł.

W związku ze zbyciem udziałów Kwadrat Sp. z o.o., również Galeria Kwadrat Sp. z o. o., której 100% właścicielem jest Kwadrat Sp. z o. o. przestała być spółką pośrednio powiązaną z Fabrykami Mebli „FORTE” S.A.

W efekcie zbycia udziałów i wyłączenia z konsolidacji aktywów Kwadrat Sp. z o. o. oraz Galeria Kwadrat Sp. z o. o., Grupa wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stratę w wysokości 2 169 tys. zł.

W dniu 13 grudnia 2019 roku podjęło uchwałę w sprawie kolejnego podwyższenia kapitału podstawowego spółki FORTE BRAND Sp. z o. o. z 68 500 zł do 76 000 zł, poprzez utworzenie 150 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy. Nowoutworzone udziały objął jedyny właściciel Spółki - Fabryki Mebli „FORTE” S.A., w zamian za wkład pieniężny w wysokości 30 000 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu nad wartością nominalną objętych udziałów zostanie przeznaczona na kapitał zapasowy Spółki.

W dniu 23 grudnia 2019 roku Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej podjęła Uchwałę nr 36/2019, na mocy której wyraziła zgodę na zwiększenie zaangażowania w spółkę FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PL z siedzibą w Indiach (dalej FFPL). Zwiększenie zaangażowania ma nastąpić poprzez zwiększenie kapitału zakładowego pokrytego wkładem pieniężnym do kwoty nie wyższej niż 40 000 tys. INR (tj. 2 155 tys.zł) oraz podwyższenie gwarancji dla FFPL ze 150 000 tys. INR (tj. 7 980 tys.zł) do 300 000 tys. INR (tj. 15 960 tys.zł). W związku z podjętą Uchwałą Jednostka Dominująca w dniu 23 grudnia 2019 roku dokonała wpłaty na poczet podwyższenia kapitału o równowartości 40 000 tys. INR (tj. 2 155 tys.zł).

Skład Zarządu Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2019 roku:

- Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu
- Mariusz Jacek Gazda – Członek Zarządu
- Andreas Disch – Członek Zarządu
- Klaus Dieter Dahlem - Członek Zarządu
- Maria Małgorzata Florczuk – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

- Zbigniew Sebastian – Przewodniczący
- Stanisław Krauz - Członek
- Jerzy Smardzewski – Członek
- Bernard Woźniak – Członek
- Piotr Szczepiórkowski – Członek
- Jacek Tucharz - Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 16 kwietnia 2020 roku.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

FIZAN nie został objęty konsolidacją w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zawarte umowy o zarządzanie pomiędzy FORTE BRAND Sp. z o. o., a IPOPEMA TFI SA wskazują na brak występowania kontroli, w myśl MSSF 10, a tym samym brak obowiązku ujęcia FIZAN w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

4.2. Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

4.3. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Grupa przeprowadziła analizę utraty wartości zapasów, rzeczowych aktywów trwałych oraz udzielonych pożyczek. Skutki przeprowadzonej analizy zaprezentowano odpowiednio: zapasy w nocie 23, środki trwałe w nocie 18 natomiast pożyczki w nocie 22, 27 i 38.

W przypadku środków trwałych oraz pożyczek nie stwierdzono przesłanek utraty wartości.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 35.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 17.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

5. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w pełnych tysiącach PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. W związku z obecną sytuacją, związaną z rozprzestrzenianiem się epidemii koronawirusa, a jednocześnie biorąc pod uwagę podjęte już decyzje oraz działania planowane i możliwe do podjęcia w przyszłości, Zarząd Jednostki Dominującej ocenił, iż założenie kontynuacji działalności przyjęte do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest właściwe. Wpływ skutków COVID-19 na sytuację finansową i wyniki finansowe Grupy opisano szerzej w nocie 40 „Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego”. Z uwagi na to, że sytuacja spowodowana rozprzestrzenianiem się epidemii w Polsce jest obserwowana relatywnie od niedawna, jest bardzo dynamiczna, a działania

polskiego i innych rządów na świecie podlegają szybkim zmianom, niektóre z powyżej wymienionych działań zainicjowanych przez kierownictwo są już zakończone, a inne są nadal w toku. W przypadku spełnienia się ryzyka przedłużenia okresu zamknięcia sklepów meblowych w Polsce oraz w krajach w których Grupa operuje (jednocześnie na wszystkich rynkach) ponad okres 4-5 miesięcy, istnieje istotna niepewność, która może budzić poważne wątpliwości, co do zdolności Jednostki Dominującej do kontynuowania działalności. Jednakże nawet najgorsze scenariusze zakładane przez kierownictwo Grupy Kapitałowej nie przewidują całkowitego zatrzymania sprzedaży w tym okresie, co odzwierciedlają aktualne szacunki Zarządu Jednostki Dominującej co do rozwoju sytuacji.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz wyniki i przepływy pieniężne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku.

Sprawozdanie to będzie dostępne na stronie internetowej Jednostki Dominującej pod adresem www.forte.com.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminów przekazania raportu rocznego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2019 rok.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i innych polskich jednostek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są następujące waluty:

- Möbelvertrieb Forte GmbH (MV Forte) – EUR
- Forte Möbel AG – CHF
- FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD - INR

6. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędów

6.1. Korekta błędów

Nie wystąpiła.

6.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości dotyczące MSR 12

Grupa kapitałowa Fabryk Mebli FORTE SA posiada dwie spółki zależne, które prowadzą działalność w specjalnych strefach ekonomicznych. Są to TANNE Sp. z o.o. oraz DYSTRI – FORTE Sp. z o.o.

Od momentu rozpoczęcia działalności spółek zależnych na terenie SSE, Grupa nie tworzyła aktywa na podatek odroczony w związku z ulgami podatkowymi z jakich spółki mogłyby skorzystać. W 2018 roku dokonała jednak korekty i utworzyła aktywo na odroczony podatek, które zaprezentowała w pozycji „Aktywo na podatek odroczony” oraz drugostronnie w pasywach, w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe przychodów”.

W bieżącym okresie Grupa ponownie zweryfikowała swoje podejście i przyszłe korzyści zwalniające spółki z zapłaty podatku dochodowego. W nawiązaniu do zapisów MSR 12 potraktowała je jako ulgę podatkową i utworzyła na nie aktywo z tytułu podatku odroczonego, które ujęła w pozycji „Podatek dochodowy”, co miało wpływ na wynik netto Grupy. Obecnie zarówno utworzenie, jak i rozwiązanie aktywa, będzie miało charakter wynikowy i będzie prezentowane w „Podatku dochodowym” oraz drugostronnie „Aktywo na odroczony podatek” jako pozycja bilansowa.

W związku z zastosowaniem wyżej opisanego podejścia do prezentacji ulgi związanej z prowadzoną działalnością w specjalnej strefie ekonomicznej i aby zapewnić porównywalność danych, Grupa dokonała stosownych przekształceń w okresach porównawczych. Poniższe tabele prezentują wprowadzone zmiany:

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

**31 grudnia 2018
opublikowane**

**31 grudnia 2018
przekształcone**

zmiana

Aktywa trwałe	1 186 369	1 186 369	0
Rzeczowe aktywa trwałe	876 956	876 956	
Grunty w wieczystym użytkowaniu	10 138	10 138	
Wartości niematerialne	16 512	16 512	
Aktywa finansowe	77 714	77 714	
Nieruchomości inwestycyjne	73 991	73 991	
Aktywo na podatek odroczony	122 309	122 309	
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	0	0	
Należności z tytułu instrumentów finansowych	8 749	8 749	
Aktywa obrotowe	462 975	462 975	0
Zapasy	215 543	215 543	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	153 935	153 935	
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	17 146	17 146	
Należności z tytułu podatku dochodowego	23 368	23 368	
Rozliczenia międzyokresowe	6 114	6 114	
Aktywa finansowe	307	307	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	46 562	46 562	
SUMA AKTYWÓW	1 649 344	1 649 344	0
Kapitał własny ogółem	613 613	735 922	122 309
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej), w tym:	610 320	732 629	122 309
Kapitał podstawowy	23 931	23 931	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	114 556	114 556	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-87	-87	
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-495	-495	
Koszt zabezpieczenia	17 687	17 687	
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	-54 902	-54 902	
Program motywacyjny	2 354	2 354	
Pozostałe kapitały rezerwowe	447 132	447 132	
Zyski zatrzymane	60 144	182 453	122 309
Kapitały przypadające udziałowcom niekontrolującym	3 293	3 293	
Zobowiązania długoterminowe	178 679	56 370	-122 309
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	0	0	
Zobowiązania wobec jednostek wycenionych metodą praw własności	3 430	3 430	
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 404	3 404	
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	4 067	4 067	
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	162 075	39 766	-122 309
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	969	969	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 918	1 918	
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	2 816	2 816	
Zobowiązania krótkoterminowe	857 052	857 052	0

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	165 546	165 546	
Zobowiązania kontraktowe	700	700	
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	683 398	683 398	
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 126	2 126	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0	0	
Rezerwy	2 808	2 808	
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	632	632	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 842	1 842	
Zobowiązania razem	1 035 731	913 422	-122 309
SUMA PASYWÓW	1 649 344	1 649 344	0

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	31 grudnia 2017 opublikowane	31 grudnia 2017 przekształcone	zmiana
Aktywa trwałe	1 055 155	1 055 155	0
Rzeczowe aktywa trwałe	788 085	788 085	
Grunty w wieczystym użytkowaniu	10 138	10 138	
Wartości niematerialne	16 617	16 617	
Aktywa finansowe	120 382	120 382	
Nieruchomości inwestycyjne	73 270	73 270	
Aktywo na podatek odroczony	10 964	10 964	
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	2 266	2 266	
Należności z tytułu instrumentów finansowych	33 433	33 433	
Aktywa obrotowe	437 845	437 845	0
Zapasy	170 251	170 251	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	185 911	185 911	
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	18 210	18 210	
Należności z tytułu podatku dochodowego	6 402	6 402	
Rozliczenia międzyokresowe	4 004	4 004	
Aktywa finansowe	199	199	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52 868	52 868	
SUMA AKTYWÓW	1 493 000	1 493 000	0
Kapitał własny ogółem	635 961	646 925	10 964
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej), w tym:	632 650	643 614	10 964
Kapitał podstawowy	23 931	23 931	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	114 556	114 556	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-586	-586	
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	46 479	46 479	
Koszt zabezpieczenia	-6 198	-6 198	
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	-21 142	-21 142	
Program motywacyjny	2 354	2 354	

Pozostałe kapitały rezerwowe	358 807	358 807	
Zyski zatrzymane	114 449	125 413	10 964
Kapitały przypadające udziałowcom niekontrolującym	3 311	3 311	
Zobowiązania długoterminowe	573 845	562 881	-10 964
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	527 749	527 749	
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10 234	10 234	
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	3 601	3 601	
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	29 735	18 771	-10 964
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	301	301	
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	2 225	2 225	
Zobowiązania krótkoterminowe	283 194	283 194	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	231 611	231 611	
Zobowiązania kontraktowe	1 125	1 125	
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	45 291	45 291	
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	280	280	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	0	0	
Rezerwy	2 716	2 716	
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	679	679	
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	1 492	1 492	
Zobowiązania razem	857 039	846 075	-10 964
SUMA PASYWÓW	1 493 000	1 493 000	0

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01.2018- 31.12.2018 opublikowane	01.01.2018- 31.12.2018 przekształcone	zmiana
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	1 101 077	1 101 077	
Przychody ze sprzedaży usług	6 221	6 221	
Przychody ze sprzedaży	1 107 298	1 107 298	0
Koszt własny sprzedanych towarów, produktów i materiałów	-732 664	-732 664	
Koszt własny sprzedanych usług	-4 128	-4 128	
Koszt własny sprzedaży	-736 792	-736 792	0
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	370 506	370 506	0
Pozostałe przychody operacyjne	5 275	5 275	
Koszty sprzedaży	-238 568	-238 568	
Koszty ogólnego zarządu	-59 342	-59 342	
Pozostałe koszty operacyjne	-5 368	-5 368	
Zysk z działalności operacyjnej	72 503	72 503	0
Przychody finansowe	3 143	3 143	
Koszty finansowe	-24 039	-24 039	
Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych	-508	-508	
Udział w zysku/stracie jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-5 569	-5 569	
Zysk przed opodatkowaniem	45 530	45 530	0

Podatek dochodowy	-11 076	100 269	111 345
Zysk okresu	34 454	145 799	111 345

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	01.01.2018- 31.12.2018 opublikowane	01.01.2018- 31.12.2018 przekształcone	zmiana
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) okresu	34 471	145 816	111 345
Korekty o pozycje:	42 333	-69 012	-111 345
Udział w zysku/stracie jednostek wycenianych metodą praw własności	5 569	5 569	0
(Zyski)/straty udziałowców niekontrolujących	-17	-17	0
Amortyzacja	44 989	44 989	0
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	11 407	11 407	0
Odsetki i dywidendy netto	12 270	12 270	0
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	114	114	0
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	30	30	0
Zmiana stanu należności	27 180	27 180	0
Zmiana stanu zapasów	-45 292	-45 292	0
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	335	335	0
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-3 575	-3 575	0
Zmiana stanu rezerw	-266	-111 611	-111 345
Podatek dochodowy zapłacony	-21 232	-21 232	0
Podatek w rachunku zysków i strat	11 076	11 076	0
Różnice kursowe z przeliczenia	92	92	0
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-188	-188	0
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych	-281	-281	0
Inne korekty	122	122	0
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	76 804	76 804	0
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
			0
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	669	669	0
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-193 822	-193 822	0
Inwestycje w nieruchomości	-440	-440	0
Nabycie aktywów finansowych	-206	-206	0
Dywidendy otrzymane	296	296	0
Spłata udzielonych pożyczek	1 607	1 607	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-191 896	-191 896	0
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
			0
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	213 066	213 066	0
Spłata pożyczek/kredytów	-112 728	-112 728	0
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	-680	-680	0
Odsetki zapłacone	-15 236	-15 236	0
Dotacja	24 306	24 306	0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	108 728	108 728	0
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-6 364	-6 364	0
Różnice kursowe netto (z przeliczenia BO)	58	58	0
Środki pieniężne na początek okresu	52 868	52 868	0
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	46 562	46 562	0

6.3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości dotyczące MSSF 16

MSSF 16 Leasing

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

W momencie początkowego zastosowania, Standard miał istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ wymagał ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składników aktywów oraz zobowiązań wynikających z wieczystego użytkowania gruntów oraz umów leasingu operacyjnego, w których jednostka jest leasingobiorcą.

Grupa zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2019 roku.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy

Grupa dokonała identyfikacji obecnie występujących umów leasingu finansowego, leasingu operacyjnego oraz poddała analizie umowy na wynajem samochodów, serwerów, maszyn i urządzeń, wynajem powierzchni oraz wieczystego użytkowania gruntów mogących spełniać definicję leasingu zgodnie z MSSF 16.

Przy wdrożeniu standardu Grupa zastosowała podejście uproszczone (bez przekształcania danych porównawczych) ze skutkiem na bilans otwarcia tj. 1 stycznia 2019 roku.

Wdrożenie MSSF 16 spowodowało wzrost sumy bilansowej o 28 090 tys. zł. Prezentacja wpływu w tabeli poniżej:

Wpływ na bilans	Wpływ na dzień 01.01.2019
AKTYWA	28 090
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	23 325
Maszyny i urządzenia	4 182
Środki transportu	583
PASYWA	28 090
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	25 692
Zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	22 444
Zobowiązania z tytułu użytkowania pozostałych aktywów	3 248
Zobowiązania krótkoterminowe	2 398
Zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	881
Zobowiązania z tytułu użytkowania pozostałych aktywów	1 517

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa posiadała umowy leasingu operacyjnego na wynajem aut, których okres obowiązywania był krótszy niż 12 miesięcy. Wartość tych umów wyniosła 61 tys.zł, na koniec okresu sprawozdawczego nie występują. Standard MSSF 16 dopuszcza możliwość nie ujmowania umów krótkoterminowych w bilansie. W przypadku ww. umów Grupa skorzystała z tego włączenia.

Opis pozostałych zmian

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdziła do stosowania od dnia 1 stycznia 2019 r nowe standardy:

- Interpretacja KIMSF 23 dotycząca niepewności co do ujęcia podatku dochodowego,
- Poprawki do MSSF 9 Instrumenty Finansowe, dotyczące dłużnych aktywów finansowych posiadających opcję wcześniejszej spłaty, która może skutkować powstaniem tzw. negatywnej rekompensaty,
- Zmiany do MSR 19 dotyczące zmian, ograniczeń lub rozliczeń programów określonych świadczeń,
- Poprawki do MSR 28 dotyczące długoterminowych udziałów, stanowiących część inwestycji netto w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach,
- Roczne zmiany MSSF 2015-2017

Powyższe zmiany do standardów zostały do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską i za wyjątkiem MSSF 16 nie miały wpływu na politykę rachunkowości Jednostki Dominującej oraz na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

7. Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2019 roku

Szereg nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku i nie zostały one zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Poniższe standardy i interpretacje zostały zatwierdzone przez UE:

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”: Definicja istotności
- Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz MSR 28 Jednostki Stowarzyszone, dotyczące sprzedaży lub przekazania aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami,
- MSSF 17 Umowy Ubezpieczeniowe,
- Poprawki do MSSF 3 dotyczące definicji przedsięwzięcia,
- Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Grupa zamierza zastosować wszystkie zmiany zgodnie z ich datą wejścia w życie. Nie oczekuje się aby powyższe standardy i interpretacje miały istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

8. Istotne zasady rachunkowości

8.1 Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryk Mebli FORTE S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych i możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

8.2 Przychody

Przychody ze sprzedaży dóbr i usług

Ujmuje się w momencie lub w trakcie spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Następujące okoliczności świadczą o przeniesieniu kontroli zgodnie z MSSF 15: bieżące prawo sprzedającego do zapłaty za składnik aktywów, posiadanie przez klienta tytułu prawnego do aktywa, fizyczne posiadanie składnika aktywów, transfer ryzyk i korzyści oraz przyjęcie składnika aktywów przez klienta.

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych produktów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty oraz podatek od towarów i usług (VAT). Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych przychodów.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik

z transakcji, w innych przypadkach, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

8.3 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym.

8.4 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta funkcjonalna są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów kosztów finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Sprawozdania finansowe jednostek zagranicznych przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- odpowiednie pozycje bilansowe po średnim kursie, ustalonym przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy:

- Möbelvertrieb Forte GmbH – EUR – 4,2585
- Forte Möbel AG – CHF – 3,9213
- FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD – INR – 0,0532

- odpowiednie pozycje rachunku zysków i strat po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na dzień kończący każdy miesiąc:

- Möbelvertrieb Forte GmbH – EUR – 4,3018
- Forte Möbel AG – CHF – 3,8731
- FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD – INR – 0,0546.

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia na walutę prezentacji ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym jako odrębny składnik. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego są ujmowane w rachunku zysków i strat.

8.5 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu środków trwałych są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia takiego środka. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Pozostałe koszty finansowe ujmowane są jako koszt okresu.

8.6 Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i stopy wzrostu płac. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Koszty świadczeń są podzielone na następujące składniki:

- koszty bieżącego zatrudnienia (zmiana rezerw wynikająca z narastania zobowiązań w ciągu okresu wynikającego z przyrastania stażów pracy oraz wieku pracowników),
- koszty odsetkowe (przyrost zobowiązań związany ze stopą procentową; jest produktem wartości zobowiązań z początku roku i stopy procentowej użytej do dyskonta),
- zysk/strata aktuarialna jest to zmiana wynikająca z różnic pomiędzy przyjętymi założeniami a ich realizacją oraz ze zmiany przyjętych do wyliczeń parametrów i założeń.

Grupa prezentuje dwa pierwsze składniki kosztów określonych świadczeń w wyniku finansowym.

Przeszacowania ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają natychmiast odzwierciedlone w zyskach zatrzymanych i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat.

8.7 Płatności w formie akcji własnych

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę w oparciu o model Blacka - Scholesa. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględnia się wyłącznie czynniki rynkowe.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii Zarządu Jednostki Dominującej na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

Rozwładniający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji.

8.8 Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy różnica przejściowa powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy ujemne różnice przejściowe powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Dwie spółki należące do Grupy kapitałowej Fabryk Mebli FORTE S.A. prowadzą swoją działalność w Specjalnej strefie ekonomicznej. Dochody uzyskiwane przez Grupę z działalności w specjalnej strefie ekonomicznej mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach. W nawiązaniu do MSR 12, Grupa tworzy aktywa z tytułu odroczonego podatku.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz

- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

8.9 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania oraz aktywowane koszty finansowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Rok 2019	Rok 2018
Budynki i budowle	25 – 50 lat	25 – 50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 – 50 lat	5 – 50 lat
Urządzenia biurowe	3 – 10 lat	3 – 10 lat
Środki transportu	5 – 10 lat	5 – 10 lat
Komputery	3 – 5 lat	3 – 5 lat
Inwestycje w obcych rzeczowych aktywach trwałych	5 – 10 lat	5 – 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności koryguje.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania rzeczowego aktywa trwałego do używania.

8.10 Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, lub zawarcie umowy leasingu. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela – Grupę, staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

8.11 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby korygowane.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	5 lat	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres umowy - metodą liniową.	Metodą liniową	Metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

8.12 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania

wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w pozostałych kosztach operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

8.13 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej z dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

8.14 Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych;
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

8.15 Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe zgodnie z przyjętym modelem biznesowym do następujących kategorii wyceny:

- *Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,*
- *Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,*
- *Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,*

– *Instrumenty finansowe zabezpieczające.*

- Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Grupa wybrała wycenę instrumentów kapitałowych w postaci certyfikatów inwestycyjnych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W tej sytuacji zmiany wartości godziwej nie podlegają reklasyfikacji do wyniku finansowego i w momencie zaprzestania ujmowania w księgach tych inwestycji nie zostaną ujęte w wyniku finansowym. Do kategorii tej zaliczane są instrumenty finansowe w postaci certyfikatów inwestycyjnych. Instrumenty te nie były nabyte z przeznaczeniem do obrotu w związku z tym, Grupa podjęła decyzję o wyżej opisanym wariacie wyceny.
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Do tej kategorii zaliczane są wszelkie instrumenty, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.
Do tej kategorii zalicza się w szczególności instrumenty finansowe nie spełniające testu SPPI. Zyski lub straty wynikające z wyceny takich aktywów ujmują się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.
Zyski lub straty wynikające z wyceny pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują również przychody z tytułu odsetek i dywidendy.
- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Są to instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek (spełniają test SPPI).
Do tej kategorii Grupa zalicza aktywa finansowe w postaci udzielonych pożyczek, należności handlowych i środków pieniężnych. Grupa do wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie stosuje metodę efektywnej stopy procentowej. Należności z tytułu dostaw i usług po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym 3 miesięcy.
Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.
- Instrumenty finansowe zabezpieczające
Instrumenty finansowe zabezpieczające podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń opisanymi w notcie 8.18.

8.16 Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu bazujące na kalkulacji strat oczekiwanych. Dotychczasowy model zgodny z MSR 39 bazował na koncepcji strat poniesionych. Najistotniejszą pozycją aktywów w sprawozdaniu finansowym Grupy są należności handlowe z tytułu dostaw i usług.

W stosunku do należności handlowych Grupa stosuje uproszczone podejście, zgodnie z którym szacuje oczekiwaną stratę bazując na terminach zapadalności należności. W szczególności za zdarzenie niewypłacalności Grupa uznaje brak uregulowania przez kontrahenta zobowiązania w ciągu 180 dni od dnia wymagalności należności.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych lub należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis. Kwotę straty ujmują się w rachunku zysków i strat.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy

aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

8.17 Zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe do kategorii:

- wycenianych w zamortyzowanym koszcie,
- wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Do **zobowiązań wycenianych w zamortyzowanym koszcie** kwalifikuje się głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych, kredyty i pożyczki.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujmuje się początkowo w wartości godziwej, która odpowiada wartości nominalnej i wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług oraz innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych ustala się w kwocie wymagającej zapłaty przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania kosztu metodą efektywnej stopy procentowej.

Do **zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy** klasyfikuje się pochodne instrumenty finansowe, które nie stanowią instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń. Instrumenty te stanowią zabezpieczenie w sensie ekonomicznym. Do tej kategorii zalicza się również te instrumenty pochodne, w stosunku do których unieważniono powiązanie zabezpieczające. Instrumenty pochodne ujmuje się początkowo w wartości godziwej i wycenia na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej z ujęciem skutków wyceny w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody finansowe lub koszty finansowe.

Do **instrumentów pochodnych zabezpieczających** Grupa klasyfikuje instrumenty pochodne, w odniesieniu do których stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

8.18 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje metodę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, która polega na zabezpieczeniu planowanych przychodów ze sprzedaży, z którymi wiąże się ryzyko walutowe wpływające na rachunek zysków i strat i którego wystąpienie jest wysoce prawdopodobne. Głównym celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zabezpieczenie przychodów operacyjnych przed zmianami kursu walutowego między datą powstania a datą realizacji ekspozycji walutowej i transakcji zabezpieczającej.

Zmiany wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń zalicza się do kapitałów własnych Grupy w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym w pozycji przychody ze sprzedaży.

Grupa w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Nie rzadziej, niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na dzień kończący rok obrotowy, dokonuje się oceny efektywności prospektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów. Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna, porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, zrealizowany lub gdy nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń oraz gdy Grupa unieważni powiązanie zabezpieczające. Wówczas skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu zajścia planowanej transakcji. Jeżeli transakcja nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Grupa stosuje również rachunkowość zabezpieczeń instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej (transakcja IRS). W przypadku rachunkowości zabezpieczającej ryzyko stopy procentowej, Grupa bada efektywność powiązania zabezpieczającego. Przyjęta metodologia testu retrospektywnego pozwala identyfikować wartości księgowane w kapitałach własnych Grupy w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających (w części efektywnej) oraz w działalności finansowej rachunku zysku i strat (w części nieefektywnej).

Szczegółowy opis wpływu zastosowania rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdania finansowe został zaprezentowany w nocie 36.2 Ryzyko walutowe.

8.19 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to kontrakty walutowe typu forward oraz zerokosztowe strategie opcyjne. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe na dzień bilansowy wyceniane są do wartości godziwej. Zysk lub stratę ujmuje się wówczas w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny został wyznaczony jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego.

8.20 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9. Informacje dotyczące segmentów działalności

Od 1 stycznia 2009 obowiązuje nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami niniejszego standardu, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Grupy, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzieleniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

W związku z tym, że Grupa działa w jednym segmencie wszystkie zasoby są jemu przyporządkowane i podlega on szczegółowym analizom i raportowaniu.

10. Sezonowość działalności

W przychodach ze sprzedaży Grupy w skali roku obserwowana jest sezonowość.

Poniżej zaprezentowano wartość przychodów ze sprzedaży osiągnięte na przestrzeni ostatnich dwóch lat:

	Kraj	udział w całkowitej sprzedaży kwartału %	Export	udział w całkowitej sprzedaży kwartału %	Przychody ze sprzedaży produktów, materiałów, towarów i usług	Udział % sprzedaży rocznej
I kwartał 2019	43 760	14%	275 751	86%	319 511	27%
II kwartał 2019	44 244	17%	211 530	83%	255 774	22%
III kwartał 2019	39 480	15%	224 447	85%	263 927	22%
IV kwartał 2019	56 228	17%	281 178	83%	337 406	29%
Razem 2019	183 712	16%	992 906	84%	1 176 618	100%
I kwartał 2018	36 254	12%	259 259	88%	295 513	27%
II kwartał 2018	56 915	22%	201 114	78%	258 029	23%
III kwartał 2018	53 423	21%	202 873	79%	256 296	23%
IV kwartał 2018	53 797	18%	243 663	82%	297 460	27%

Razem 2018	200 389	18%	906 909	82%	1 107 298	100%
-------------------	----------------	------------	----------------	------------	------------------	-------------

11. Przychody i koszty

11.1 Przychody ze sprzedaży i struktura geograficzna

Przychody ze sprzedaży	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów:	1 171 354	1 101 077
- produkty	1 096 635	1 051 764
- towary	8 803	8 779
- materiały	65 916	40 534
Przychody ze sprzedaży usług:	5 264	6 221
Przychody netto ze sprzedaży, ogółem	1 176 618	1 107 298
Struktura geograficzna :		
- kraj	183 712	200 389
- eksport	992 906	906 909
Przychody netto ze sprzedaży, ogółem	1 176 618	1 107 298
- w tym od jednostek powiązanych	10 340	6 956

Liderami na rynkach eksportowych są: Niemcy, Francja oraz Hiszpania, których łączny obrót stanowi ok. 62% sprzedaży ogółem.

Grupa oferuje klientom swoje wyroby na różnych warunkach INCOTERMS. Koszty transportu ponoszone przez Grupę związane z dostawą produktów do klienta w kalkulowane są w cenę produktu. W okresie sprawozdawczym wartość kosztów transportu zawartych w przychodach ze sprzedaży produktów wyniosła 94 474 tys. zł (w okresie porównawczym na 31 grudnia 2018: 87 663 tys. zł).

Informacje o wiodących klientach

Największymi odbiorcami wyrobów Grupy są następujące grupy zakupowe:

Giga Lutz; VME UNION GmbH; Steinhoff International Holdings NV.

Udział obrotów z poszczególnymi grupami zakupowymi przekroczył 10% w przychodach ze sprzedaży Grupy. Brak jest formalnych powiązań odbiorców z Grupą.

11.2 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	1 606	756
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	195	85
Aktualizacja wyceny nieruchomości inwestycyjnych	734	281
Dotacje	2 623	2 000
Darowizny i odszkodowania	910	1 803
Pozostałe	268	350
Pozostałe przychody operacyjne, ogółem	6 336	5 275

Jednostka Dominująca w 2019 roku rozwiązała odpis na części zamienne w wysokości 1 267 tys. zł oraz rozwiązała odpis na należności w wysokości 339 tys. zł (w 2018 roku rozwiązano odpis na należności 756 tys. zł).

11.3 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018

Utworzenie odpisów aktualizujących	5 455	326
Likwidacja oraz odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	383	114
Złomowanie zapasów	2 811	1 648
Darowizny	1 939	598
Kary i odszkodowania	2 169	1 467
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	58	-
Koszty świadczeń pracowniczych	402	100
Niedobory inwentaryzacyjne	677	162
Pozostałe	7 877	953
Pozostałe koszty operacyjne, ogółem	21 771	5 368

W związku z umową zawartą w dniu 2 sierpnia 2017 roku pomiędzy FORTE, a Miastem Suwałki o dofinansowanie budowy pasa startowego w Suwałkach, Grupa zaliczyła w pozostałe koszty operacyjne okresu sprawozdawczego zakończonego 31.12.2019 roku kwotę 7 500 tys. zł.

Grupa utworzyła w okresie sprawozdawczym odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 5 095 tys. zł. Decyzja Zarządu Jednostki Dominującej o utworzeniu dodatkowego odpisu na zapasy wynika z tego, iż część z nich (głównie surowce i półprodukty) nie spełniają obowiązujących od 2020 roku wymogów rynku niemieckiego dotyczących dopuszczalnej emisji formaldehydu, bądź dotyczą wyrobów wycofanych z oferty sprzedażowej.

11.4 Przychody finansowe

Przychody finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Dywidendy od jednostek powiązanych nie objętych konsolidacją	331	296
Odsetki	405	431
Wycena kredytu wg zamortyzowanego kosztu	901	2 416
Różnice kursowe	2 097	-
Pozostałe	399	-
Przychody finansowe, ogółem	4 133	3 143

11.5 Koszty finansowe

Koszty finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Odsetki od kredytów, leasingu i pozostałe odsetki	15 163	13 659
Różnice kursowe	-	8 743
Pozostałe	1 561	1 637
Koszty finansowe, ogółem	16 724	24 039

11.6 Koszty według rodzajów

Koszty według rodzajów	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Amortyzacja	57 074	44 989
Zużycie materiałów i energii	456 585	510 923
Usługi obce	222 264	216 335
Podatki i opłaty	13 113	10 731
Wynagrodzenia	187 438	179 146
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	46 109	43 205
Pozostałe koszty rodzajowe	10 552	14 092
Koszty według rodzajów, ogółem	993 135	1 019 421
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	14 479	(26 014)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(574)	(308)
Złomowanie produktów i półproduktów	(4 371)	(1 500)
Koszty sprzedaży	(260 763)	(238 568)

Koszty ogólnego zarządu	(60 808)	(59 342)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	681 098	693 689
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	72 108	43 103
Koszt własny sprzedaży	753 206	736 792

11.7 Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

Koszty amortyzacji w rachunku zysków i strat	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Koszty amortyzacji ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	49 020	38 075
Kosztach sprzedaży	3 822	3 835
Kosztach ogólnego zarządu	4 232	3 079
Koszt amortyzacji, ogółem	57 074	44 989

11.8 Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Koszty świadczeń pracowniczych ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	158 141	153 311
Kosztach sprzedaży	38 422	35 311
Kosztach ogólnego zarządu	36 984	33 729
Koszty świadczeń pracowniczych, ogółem	233 547	222 351

12. Podatek dochodowy

12.1 Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018 przekształcone
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	9 014	4 266
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(748)	-
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	19 755	(104 535)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	28 021	(100 269)

W okresie sprawozdawczym 2019 roku Jednostka Dominująca była objęta kontrolą podatkową z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-2017. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego kontrola została zakończona. Szczegółowy opis wyników dotyczących kontroli zamieszczony został w notcie nr 40 dotyczącej zdarzeń do dacie bilansu.

12.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku przedstawia się następująco:

Efektywna stawka podatkowa	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Zysk / (strata) brutto przed opodatkowaniem	63 329	45 530
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce	12 033	8 650
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(748)	-
Różnice przejściowe z lat ubiegłych	(460)	88

Zobowiązanie podatkowe (wynik kontroli)	3 419	-
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	7 322	5 780
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	(575)	(690)
Wynik na działalności w SSE podlegającej odliczeniu	(10 824)	(4 860)
Aktywo na odroczony podatek z tytułu ulgi SSE	10 824	(111 345)
Efekt różnic w stawkach podatkowych jednostek zależnych prowadzących działalność w innym systemie podatkowym	734	1 046
Nieujęte straty podatkowe	3 550	1 075
Pozostałe	83	26
Spisane straty podatkowe	2 663	(39)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	28 021	(100 269)

Efektywna stawka podatkowa jednostki zależnej, prowadzącej działalność w innym systemie podatkowym wynosi: MV Forte GmbH (Niemcy) – 30,3%, Forte Möbel AG – 11,3%

12.3 Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Skonsolidowany bilans		Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
	Stan na dzień		Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	
	przekształcone		przekształcone		
Pozycja bilansu	Tytuł różnicy przejściowej				
Rzeczowe aktywa trwałe	Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	34 650	29 739	4 913	5 480
Rzeczowe aktywa trwałe	Ulga inwestycyjna	-	30	(30)	(10)
Należności/Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Różnice kursowe	61	73	(12)	919
Rozliczenia międzyokresowe	Rozliczenia międzyokresowe	(3 216)	(3 759)	543	424
Aktywa finansowe	Odpis aktualizujący udziały	-	(76)	76	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Aktualizacja wartości należności	(147)	(159)	12	40
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności; Aktywa finansowe	Odsetki naliczone	75	35	40	(11)
Zapasy	Aktualizacja wartości zapasów	(2 411)	(1 521)	(890)	79
Zapasy, Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Przychody na warunkach Incoterms DDP i DAP	(1 192)	(1 198)	6	(260)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Rezerwa na koszty transportu	386	652	(266)	494
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na odprawy emerytalne	(409)	(339)	(71)	(29)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Rezerwa na bonusy	(4 670)	(3 259)	(1 411)	1 187
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia	(852)	(859)	7	(30)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Rezerwa na wynik kontroli skarbowej	3 419	-	3 419	-
	Spisane straty podatkowe	(940)	(3 604)	2 663	(1 474)
	Pozostałe	80	200	(69)	1
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od rachunkowości zabezpieczeń		(8 927)	(12 104)		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego od świadczeń emerytalno-rentowych		(521)	(447)		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego ogółem		15 386	3 404	8 930	6 810

Podatek odroczony dotyczący wyceny aktuarialnej świadczeń emerytalno-rentowych oraz rachunkowości zabezpieczeń, został odniesiony w inne całkowite dochody.

Aktywo na odroczony podatek dochodowy	Skonsolidowany bilans		Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
	Stan na dzień		Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	
		przekształcone		przekształcone	
Aktywo na odroczony podatek	Ulga SSE	111 484	122 309	10 825	(111 345)

12.4 Działalność Grupy w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

W związku z prowadzeniem przez dwie spółki należące do Grupy działalności w specjalnej strefie ekonomicznej, poniżej tabelę prezentują kwoty ulg przyznanych i wykorzystanych przez spółki:

	TANNE Sp. z o.o.	DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.
SSSE koszty kwalifikowane poniesione	579 885	35 617
Maksymalna wysokość kosztów kwalifikowanych	427 050	41 600
Intensywność pomocy publicznej	50%	35%
Maksymalna kwota pomocy publicznej do wykorzystania	160 144	12 466
Kwota otrzymanej dotacji	(43 344)	-
Kwota wykorzystanej ulgi podatkowej w roku 2016	-	(595)
Kwota wykorzystanej ulgi podatkowej w roku 2017	(595)	(907)
Kwota wykorzystanej ulgi podatkowej w roku 2018	(3 937)	(923)
Kwota wykorzystanej ulgi podatkowej w roku 2019	(9 686)	(1 139)
Kwota pozostała do wykorzystania 31.12.2019	102 582	8 902

W związku z przysługującą Grupie korzyścią podatkową z tytułu działalności prowadzonej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, Grupa na koniec 2019 roku wykazała w sprawozdaniu finansowym aktywo na podatek odroczony w wysokości ulgi pozostającej do wykorzystania na dzień 31.12.2019 roku tj. 111 484 tys. zł. Na koniec 2018 roku aktywo z tego tytułu wynosiło 122 309 tys. zł. W przypadku DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. korzyść wynikającą z ulgi spółka może rozliczyć w ciągu 12 lat tj. do 2027 roku, natomiast w przypadku TANNE Sp. z o.o. ulga może być rozliczona w ciągu 15 lat tj. do roku 2031.

13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, należności netto na dzień 31 grudnia 2019 roku wynoszą – 282 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku: zobowiązania netto w wysokości 125 tys. zł).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Pożyczki udzielone pracownikom	1 730	1 552
Środki pieniężne	1 676	1 192
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(3 124)	(2 869)
Saldo po skompensowaniu	282	(125)
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	6 055	5 233

14. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2019	31.12.2018
Zysk netto	35 308	145 799
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	35 308	145 799
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	23 930 769	23 930 769
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	23 930 769	23 930 769

	31.12.2019	31.12.2018
Zysk (strata) na jedną akcję przypadający Akcjonariuszom Spółki na koniec okresu (w złotych)		
– podstawowy	1,47	6,09
– rozwodniony	1,47	6,09

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Jednostka Dominująca w zakończonym okresie sprawozdawczym wygenerowała stratę.

16. Leasing**16.1 Zobowiązania z tytułu umów leasingu**

Grupa jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2019 roku posiada umowy leasingu urządzeń oraz środków transportu z opcją zakupu. Zabezpieczeniem przedmiotu leasingu są weksle in blanco.

Okresy, na jakie zostały zawarte umowy leasingu wynoszą: 36, 24 miesiące dla środków transportu oraz 60, 36 miesięcy dla serwerów.

Wartość resztową ustalono na 10-64% dla środków transportu oraz 10% dla sprzętu IT.

Grupa posiada grunty w wieczystym użytkowaniu. Koniec okresu użytkowania gruntów przypada na lata 2089-2091. Grupa ponosi rocznie opłatę z tytułu wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 881 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe przedstawiają się następująco:

	Opłaty minimalne	
	31.12.2019	31.12.2018
W okresie 1 roku	3 038	707
W okresie od 1 do 2 lat	2 629	587
W okresie od 2 do 5 lat	3 115	421
Powyżej 5 lat	57 707	-
Minimalne opłaty leasingowe, ogółem	66 489	1 715

Minus koszty finansowe	(39 936)	(114)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	26 553	1 601
Krótkoterminowe	2 123	632
Długoterminowe	24 430	969

W okresie sprawozdawczym Grupa poniosła koszty odsetek od zobowiązań leasingowych w kwocie: 170 tys. zł.

Całkowite kwota płatności dokonanych z tytułu leasingu w 2019 roku wyniosła: 3 192 tys. zł.

Zobowiązanie z tytułu umów leasingowych w podziale na kategorie rzeczowych aktywów trwałych:

	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu leasingu maszyn i urządzeń	3 479	1 310
Zobowiązania z tytułu leasingu środków transportu	668	291
Wieczyste użytkowanie gruntów	22 406	-
	26 553	1 601

16.2 Należności z tytułu leasingu – Grupa jako leasingodawca

Grupa posiada w roku sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku umowy leasingu operacyjnego dotyczące najmu lokali handlowych w obiekcie we Wrocławiu przy ul. Brücknera 25-43 i Robotniczej 52 oraz w Przemysłu przy ul. Bakończyckiej 7, jak również w Krakowie przy ul. Aleksandry 11.

Większość umów zawartych jest na czas nieokreślony z 1 lub 3 miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Najdłuższa umowa na czas określony zawarta została do 01.01.2027 roku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
W okresie 1 roku	4 009	3 797
W okresie od 1 do 5 lat	4 140	2 965
Powyżej 5 lat	844	1 243
Przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych, ogółem	8 993	8 005

17. Świadczenia pracownicze

17.1 Programy akcji pracowniczych

Szczegółowy opis programu motywacyjnego znajduje się w notcie 38.5.

17.2 Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kluczowa kadra kierownicza objęta jest świadczeniami na takiej samej zasadzie jak pozostali pracownicy. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

Zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i okresie porównawczym, wycena została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Stopa dyskontowa (%)	2,1%	2,6%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5%	2,5%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)	8,9% - 15,5%	9,3%-16,1%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,5%	3,5%

Rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe	Zmiana stanu	
	2019	2018
Stan na 1 stycznia	4 537	4 033
Różnice kursowe z przeliczenia	1	3
Koszty odsetkowe	115	125
Koszty bieżącego zatrudnienia	597	467
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	-	79
Wypłacone świadczenia	(286)	(405)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	(78)	(271)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	420	224
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	36	282
Zyski/straty z rozliczenia programu świadczeń	-	-
Stan na 31 grudnia	5 342	4 537
W tym:		
długoterminowa	4 620	4 067
krótkoterminowa	722	470

Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe została ujęta w pozycji: "Zobowiązania krótkoterminowe", pozycja „Rezerwy”.

Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach:

	2019	2018
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	(597)	(467)
Koszt odsetkowy	(115)	(125)
Koszty przyszłego zatrudnienia	-	(79)
Składniki kosztów programu ujęte w wyniku finansowym:	(712)	(671)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	78	271
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	(420)	(224)
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	(36)	(282)
Bieżące składniki kosztów programu ujęte w kapitałach własnych	(378)	(235)
Odroczony podatek dotyczący świadczeń	70	43
Łączna kwota kosztów programu ujęta w kapitałach	(622)	(223)
Razem koszty roku:	(1 090)	(906)

Zgodnie z MSR 19 poniżej zaprezentowano wrażliwość zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i stopy wzrostu wynagrodzeń. Przyjęto wzrost i spadek stóp o 0,5% w ciągu roku. Zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i w okresie porównawczym, wycena została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego.

Założenia	% zmiana	Wpływ na rezerwę na świadczenia emerytalne i rentowe
Stopa dyskontowa (%)	0,5%	(196)
	(0,5%)	210
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,5%	202

(0,5%)

(190)

18. Rzeczowe aktywa trwałe

	Na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Grunty	54 019	29 325
Budynki i budowle	342 968	345 514
Urządzenia techniczne i maszyny	442 153	454 626
Środki transportu	16 605	18 730
Pozostałe środki trwałe	13 606	10 976
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	7 427	27 923
Rzeczowe aktywa trwałe, ogółem	876 778	887 094

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	29 325	345 514	454 626	18 730	10 976	27 923	887 094
W tym:							
Rozpoznanie aktywów z tytułu prawa do użytkowania (MSSF 16)	23 325	-	4 182	583	-	-	28 090
Skorygowana wartość netto na dzień 1 stycznia 2019 roku	52 650	345 514	458 808	19 313	10 976	27 923	915 184
Zwiększenia , w tym:	1 859	9 127	21 531	1 459	5 255	12 933	52 164
<i>Przesunięcie części zamiennych z zapasów</i>	-	-	-	-	5 065	-	5 065
<i>Zwiększenia prawa do użytkowania (MSSF 16)</i>	-	-	-	488	-	-	488
Zmniejszenia , w tym:	-49	-181	-312	-939	-57	-33 429	-34 967
<i>Sprzedaż</i>	-	-181	-46	-923	-57	-	-1 207
<i>Zmniejszenie aktywa z tyt. prawa do użytkowania</i>	-49	-	-	-	-	-	-49
<i>Likwidacja aktywa z tyt. prawa do użytkowania</i>	-	-	-	-16	-	-	-16
<i>Likwidacja</i>	-	-	-108	-	-	-	-108
<i>Modyfikacje umów leasingu (MSSF 16)</i>	-	-	-145	-	-	-	-145
<i>Pozostałe</i>	-	-	-13	-	-	-	-13
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia/likwidacji składników majątku	-	181	151	642	-	-	974
Eliminacja umorzenia aktywa z tyt. prawa do użytkowania	-	-	-	11	-	-	11
Odpis amortyzacyjny za okres	-	-11 478	-36 562	-3 374	-2 565	-	-53 979
Odpis amortyzacyjny aktywa z tyt. prawa do użytkowania	-428	-	-1 461	-506	-	-	-2 395
Korekta z tytułu różnic kursowych	-13	-195	-2	-1	-3	-	-214
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	54 019	342 968	442 153	16 605	13 606	7 427	876 778
Wartość netto aktywa z tyt. prawa do użytkowania	32 986	-	3 834	712	-	-	37 532
Na dzień 1 stycznia 2019 roku							
Wartość brutto	19 142	385 112	621 284	33 992	19 248	27 923	1 106 701
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	45	-39 598	-166 658	-15 262	-8 272	-	-229 745

Wartość netto	19 187	345 514	454 626	18 730	10 976	27 923	876 956
Na dzień 31 grudnia 2019 roku							
Wartość brutto	54 402	393 863	646 103	35 094	24 443	7 427	1 161 332
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-383	-50 895	-203 950	-18 489	-10 837	-	-284 554
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	54 019	342 968	442 153	16 605	13 606	7 427	876 778

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	14 846	181 420	137 284	14 385	9 757	430 393	788 085
Zmiana kategorii rzeczowych aktywów trwałych	2	127	(310)	985	(588)	7	223
Zwiększenia stanu	4 294	172 138	347 928	7 131	4 050	130 928	666 469
<i>W tym leasing finansowy</i>	-	-	1 301	-	-	-	1 301
Inne zmniejszenia, w tym:	-	(126)	(1 894)	(860)	(22)	(533 405)	(536 307)
<i>sprzedaż</i>	-	-	(1 432)	(254)	-	-	(1 686)
<i>likwidacja</i>	-	(126)	(462)	(606)	(22)	-	(1 216)
<i>przyjęcie rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania</i>	-	-	-	-	-	(533 405)	(533 405)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia składników majątku	-	20	1 410	633	16	-	2 079
Odpis amortyzacyjny za okres	-	(8 709)	(29 797)	(3 563)	(2 246)	-	(44 315)
Korekta z tytułu różnic kursowych	45	644	5	19	9	-	722
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	19 187	345 514	454 626	18 730	10 976	27 923	876 956
Na dzień 1 stycznia 2018 roku							
Wartość brutto	14 846	212 973	275 560	26 736	15 808	430 393	976 316
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(31 553)	(138 276)	(12 351)	(6 051)	-	(188 231)
Wartość netto	14 846	181 420	137 284	14 385	9 757	430 393	788 085
Na dzień 31 grudnia 2018 roku							
Wartość brutto	19 142	385 112	621 284	33 992	19 248	27 923	1 106 701
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	45	(39 598)	(166 658)	(15 262)	(8 272)	-	(229 745)
Wartość netto	19 187	345 514	454 626	18 730	10 976	27 923	876 956

Rzeczowe aktywa trwałe ogółem pozostające w dyspozycji Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku osiągnęły wartość 876 778 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 876 956 tys. zł). Dodatkową pozycją składającą się na bilans otwarcia są grunty w wieczystym użytkowaniu o wartości 10 138 tys. zł, które w roku ubiegłym zostały zaprezentowane w oddzielnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ponadto w pozostałych rzeczowych aktywach trwałych, w wartości 5 065 tys. zł po raz pierwszy zostały ujęte części zamienne, których okres użytkowania jest dłuższy niż rok.

W powyższej tabeli zaprezentowano, łącznie z rzeczowymi aktywami trwałymi należącymi do Grupy, również prawa do użytkowania aktywów, w związku z zastosowaniem się do zasad opisanych w MSSF 16. Wpływ zastosowania MSSF 16 po raz pierwszy został opisany w nocie 6.2. Na 1 stycznia 2019 roku przedstawiał się następująco:

Wpływ na bilans	Wpływ na dzień 01.01.2019
AKTYWA	28 090
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	23 325
Maszyny i urządzenia	4 182
Środki transportu	583

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku przez Grupę na mocy umów leasingu wynosi 37 532 tys. zł, z czego 32 986 tys. zł dotyczy gruntów w wieczystym użytkowaniu, 3 834 tys. zł dotyczy leasingu maszyn i urządzeń, 712 tys. zł leasingu środków transportu (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 2 092 tys. zł).

Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Grunty i budynki o wartości bilansowej 360 040 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 342 406 tys. zł) objęte są hipotekami ustanowionymi w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 30 - oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki). Dodatkowo maszyny i urządzenia oraz pozostałe rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 427 907 tys. zł objęte są zastawem rejestrowym (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 419 027 tys. zł).

W okresie sprawozdawczym zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego nie wystąpiły (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 2 344 tys. zł).

Wskaźnik kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego w 2018 roku wyniósł 28%.

Kupno i sprzedaż

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku Grupa dokonała zakupu środków trwałych o wartości 13 513 tys. zł (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2018: 131 763 tys. zł) oraz sprzedała rzeczowe aktywa trwałe o wartości netto: 390 tys. zł (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2018: 664 tys. zł).

Do najistotniejszych inwestycji zaliczyć można nakłady na zakup nowoczesnych maszyn produkcyjnych i robotów, kupno działki oraz systemu ochrony technicznej. Ponadto Grupa poniosła nakłady na modernizacje dróg wewnętrznych oraz kanalizacji.

Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązania inwestycyjne Grupy wynoszą 6 262 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 15 201 tys. zł). Kwota ta dotyczy głównie nakładów na środki trwałe w budowie oraz zakupu maszyn i urządzeń. Część zobowiązań inwestycyjnych w wysokości 2 656 tys. zł Grupa prezentuje w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania długoterminowe”. Są to kaucje gwarancyjne, stanowiące zabezpieczenie należytego wykonania prac związanych z budową fabryki płyty.

Szersze informacje na temat zawartych przez Grupę kontraktów inwestycyjnych oraz możliwościach ich realizacji w kolejnych latach został zawarty w punkcie 14 Komentarza Zarządu.

19. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa zalicza do nieruchomości inwestycyjnych nieruchomości, których nie wykorzystuje, lub wykorzystuje w niewielkim stopniu na własne potrzeby prowadzonej działalności produkcyjnej i są one przez Grupę traktowane jako źródło przychodów z czynszów najmów długoterminowych.

Na dzień bilansowy w skład nieruchomości inwestycyjnych Grupy wchodzi: centra handlowe we Wrocławiu, kompleks hal magazynowych we Wrocławiu, nieruchomość w Przemyślu, lokal w Krakowie oraz grunty zlokalizowane w Sokółce.

	Zmiana wartości godziwej	
	31.12.2019	31.12.2018
Bilans otwarcia na początek okresu sprawozdawczego	73 991	73 270
Sprzedane aktywa Kwadrat Sp. z o.o.	(19 948)	-
Zmiana stanu :		
- nakłady na modernizację	3	440
- przeszacowanie do wartości godziwej	734	281
Bilans zamknięcia na koniec okresu sprawozdawczego	54 780	73 991

Grupa nie posiada zobowiązań umownych dotyczących zakupu, budowy lub zagospodarowania nieruchomości inwestycyjnej, a także napraw, konserwacji i ulepszeń.

Na nieruchomościach o wartości 53 562 tys. zł ustanowiono hipotekę jako zabezpieczenie zaciągniętego przez Grupę kredytu inwestycyjnego.

Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2019	31.12.2018
Przychody z tytułu czynszu z nieruchomości inwestycyjnej	4 898	4 255
Koszty z tytułu napraw i konserwacji w tym:	51	93
<i>koszty, które przynosiły przychody czynszowe w okresie</i>	<i>51</i>	<i>93</i>
<i>koszty, które nie przynosiły przychodów czynszowych w okresie</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Hierarchia wartości godziwej

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2019 roku została potwierdzona przez niezależnych rzeczoznawców w operatach szacunkowych sporządzonych na dzień:

- 20 grudnia 2019 roku – nieruchomość położona w Przemysłu, ul. Bakończycka 7 - metoda porównywania parami,
- 30 grudnia 2019 roku - nieruchomość położona we Wrocławiu przy ul. Brücknera 25-43- metoda porównywania parami,
- 30 grudnia 2019 roku - nieruchomość położona we Wrocławiu przy ul. Robotniczej 52- metoda porównywania parami,
- 30 grudnia 2019 roku – nieruchomość położona w Krakowie przy ul. Aleksandry 11- podejście dochodowe, metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej,
- 10 grudnia 2019 roku - Grunty położone w Sokółce - klauzula potwierdzająca aktualność operatu szacunkowego z dnia 15 stycznia 2019 roku - metodą porównawczą.

Hierarchia wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2019 roku kształtowała się następująco:

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31.12.2019
Nieruchomość we Wrocławiu, ul. Brücknera	-	-	31 516	31 516
Nieruchomość we Wrocławiu, ul. Robotnicza	-	-	5 783	5 783
Nieruchomość w Przemysłu	-	-	14 903	14 903
Nieruchomość w Krakowie	-	-	1 385	1 385
Grunty w Sokółce	-	-	1 193	1 193

20. Wartości niematerialne

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Patenty i licencje	1 156	682
Pozostałe wartości niematerialne	15 363	15 350
Zakończone prace rozwojowe	338	480
Razem	16 857	16 512

	Patenty i licencje	Znak towarowy i pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2019 roku	682	15 350	480	16 512
Zwiększenia stanu	741	43	264	1 048
Zmniejszenia stanu	-	-	(120)	(120)
Odpis amortyzacyjny za okres	(267)	(30)	(403)	(700)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia / likwidacji	-	-	117	117
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 156	15 363	338	16 857
Na dzień 1 stycznia 2019 roku				
Wartość brutto	6 466	16 215	1 288	23 969
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 784)	(865)	(808)	(7 457)
Wartość netto	682	15 350	480	16 512

Na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wartość brutto	7 207	16 258	1 432	24 897
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(6 051)	(895)	(1 094)	(8 040)
Wartość netto	1 156	15 363	338	16 857

	Patenty i licencje	Znak towarowy i pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2018 roku	853	15 287	477	16 617
Zwiększenia stanu	-	81	540	621
Zmniejszenia stanu	-	-	(1 001)	(1 001)
Odpis amortyzacyjny za okres	(171)	(18)	(498)	(687)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia / likwidacji	-	-	962	962
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	682	15 350	480	16 512
Na dzień 1 stycznia 2018 roku				
Wartość brutto	6 466	16 134	1 749	24 349
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 613)	(847)	(1 272)	(7 732)
Wartość netto	853	15 287	477	16 617
Na dzień 31 grudnia 2018 roku				
Wartość brutto	6 466	16 215	1 288	23 969
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 784)	(865)	(808)	(7 457)
Wartość netto	682	15 350	480	16 512

Wartości niematerialne pozostające w dyspozycji Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku osiągnęły wartość 16 857 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku: 16 512 tys. zł). Składały się na nie wyżej wykazane kwoty. Wartości niematerialne zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły.

Nakłady na prace badawcze i rozwojowe

Grupa w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku ujęła w kosztach sprzedaży kwotę 1 861 tys. zł z tytułu nakładów na prace badawcze (w roku 2018: 2 287 tys. zł) oraz kwotę 265 tys. zł na wartości niematerialne z tytułu prac rozwojowych (w roku 2018: 540 tys. zł). Prace badawczo- rozwojowe dotyczyły projektowania nowych wzorów mebli oraz innowacyjnych technologii produkcji elementów meblowych wspomaganych procesem druku cyfrowego.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych:

W dniu 16 grudnia 2016 roku FORTE BRAND Sp. z o.o. (wówczas Terceira Sp. z o.o.) zaciągnęła w ING Bank Śląski S.A. kredyt na nabycie certyfikatów inwestycyjnych SEZAM XX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w wysokości 141 142 tys. zł.

W związku z zaciągniętym kredytem, na prawie ochronnym do znaku słowno – graficznego „FORTE” ustanowiono zastaw rejestrowy do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania

Jedynym składnikiem wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania jest znak towarowy.

Grupa nie określiła okresu użytkowania znaku, ponieważ nie istnieją żadne przewidywalne ograniczenia okresu, w jakim Grupa spodziewa się czerpać korzyści ekonomiczne ze sprzedaży pod znakiem FORTE. Wartość księgową znaku na koniec 2019 roku to 15 272 tys. zł. (w 2018 roku: 15 272 tys. zł).

Utrata wartości

W związku z nieokreślonym okresem użytkowania znaku, Grupa dokonała testu na utratę jego wartości.

Metoda wyceny

Wartość użytkowa znaku została oszacowana metodą zwolnienia z opłat licencyjnych. W metodzie tej wartość określana jest na podstawie zdyskontowanych przyszłych strumieni opłat licencyjnych z uwzględnieniem umów licencyjnych zawartych na zasadach rynkowych dla porównywalnych marek.

Założenia do wyceny

Stawka opłat licencyjnych – 2%

Koszt kapitału własnego – 8,30%

Stopa dyskonta – 9,94% - 10,63% w okresie projekcji

Stopa podatku dochodowego – 19%

Okres projekcji finansowych - od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2024 roku plus szacunek wartości rezydualnej.

Dla prognozy przychodów ze sprzedaży pod marką FORTE za rok 2020, czyli okres objęty najbardziej aktualnym budżetem, przyjęto 5% wzrost przychodów.

Wynik oszacowania wartości znaku, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie wykazał utraty jego wartości, z uwzględnieniem wrażliwości względem trzech kluczowych założeń wejściowych: stawki opłaty licencyjnej, stopy dyskonta oraz stopy wzrostu po 31 grudnia 2024 roku.

21. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

22. Długoterminowe aktywa finansowe

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Długoterminowe aktywa finansowe		
Akcje/ Udziały w spółkach zależnych nie notowanych na giełdzie nie objętych konsolidacją	651	651
Certyfikaty inwestycyjne	92 570	67 831
Akcje i udziały pozostałe	3	3
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe		
Należności długoterminowe	27	41
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	-	7 127
Pożyczki udzielone podmiotom pozostałym	1 651	2 000
Inne	61	61
	94 963	77 714

	31.12.2019	31.12.2018
Inwestycje wyceniane metodą praw własności		
Skumulowany wynik	(17 726)	(11 189)
Różnice kursowe z przeliczenia	(609)	(821)
Pożyczka udzielona spółce współkontrolowanej	8 065	-
Wartość udziałów wg ceny nabycia	10 734	8 580
Wartość udziałów wyceniona metodą praw własności/ Zobowiązania wobec jednostek współzależnych wycenianych metodą praw własności	464	(3 430)

W związku z konsolidacją metodą praw własności spółki współkontrolowanej FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT LTD, pożyczka udzielona spółce została zaprezentowana w bilansie w pozycji „Inwestycje wyceniane metodą praw własności”. Saldo pożyczki na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 8 065 tys. zł.

W związku ze sprzedażą udziałów w spółce Kwadrat i pośrednio powiązanej z Jednostką Dominującą spółce Galerii Kwadrat pożyczki udzielone ww. podmiotom zostały wykazane jako udzielone podmiotom niepowiązanym.

Akcje i udziały w podmiotach zależnych wyłączonych z konsolidacji wyceniane są według kosztu historycznego po pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Dane finansowe uzyskane ze spółek zależnych, których udziały nie zostały objęte odpisami aktualizującymi, nie wskazują na wystąpienie utraty wartości udziałów, dlatego też nie przeprowadzono testów na utratę wartości udziałów w spółkach zależnych.

Udziały/akcje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/znaczącego wpływu	Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/akcji
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
Forte SK S.r.o.	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	279	-	279
TM Handel Sp. z o.o.	Spółka zależna	12.05.2008	-	-	-
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowana	15.03.2016	101	-	101
ANTWERP FP SP. z o.o	Spółka zależna	11.07.2017	5	-	5
RAZEM			651	-	651

Udziały/akcje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/znaczącego wpływu	Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/akcji
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
Forte SK S.r.o.	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	279	-	279
Forte Mobilier Sarl	Spółka zależna	17.11.2005	399	(399)	-
TM Handel Sp. z o.o.	Spółka zależna	12.05.2008	-	-	-
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowana	15.03.2016	101	-	101
ANTWERP FP SP. z o.o	Spółka zależna	11.07.2017	5	-	5
RAZEM			1 050	(399)	651

**Udziały Grupy w pozostałych jednostkach przedstawiają się następująco:
31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku**

Nazwa Spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Wartość bilansowa udziałów
Meblopol Sp. z o.o.	Poznań	Handel	3
RAZEM			3

Udział procentowy aktywów, przychodów i wyniku spółek zależnych i współkontrolowanych wyłączonych z konsolidacji na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiał się następująco:

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	W sumie aktywów	W przychodach	W wyniku bieżącym
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	0,02%	0,01%	-0,01%
Forte SK S.r.o.	Spółka zależna	0,03%	0,07%	0,65%
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	0,01%	0,01%	-0,27%
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	0,04%	0,13%	0,04%
TM Handel Sp. z o.o.	Spółka zależna	0,08%	0,02%	0,05%
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowana	0,01%	0,00%	-0,02%
ANTWERP FP SP. z o.o	Spółka zależna	0,15%	0,87%	-0,24%

Udział procentowy aktywów, przychodów i wyniku spółek zależnych i współkontrolowanych wyłączonych z konsolidacji na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiał się następująco:

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	W sumie aktywów	W przychodach	W wyniku bieżącym
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	0,02%	0,02%	0,00%
Forte SK S.r.o.	Spółka zależna	0,03%	0,11%	0,87%
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	0,02%	0,04%	0,11%
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	0,04%	0,17%	0,04%
Forte Mobilier Sarl	Spółka zależna	0,00%	0,00%	-0,09%
TM Handel Sp. z o.o.	Spółka zależna	0,08%	0,09%	0,08%
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowana	0,01%	0,00%	-0,03%
ANTWERP FP SP. z o.o	Spółka zależna	0,14%	0,93%	0,10%

Udział procentowy oznacza udział aktywów, przychodów i wyniku spółek zależnych wyłączonych z konsolidacji w odpowiadających im pozycjach sprawozdania skonsolidowanego przed włączeniami.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na długoterminowych aktywach finansowych:

Posiadane przez Grupę certyfikaty inwestycyjne o wartości bilansowej 92 570 tys. zł zostały objęte zastawem finansowym na rzecz ING Bank Śląski S.A. do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł i stanowią zabezpieczenie spłaty kredytu zaciągniętego przez Grupę na nabycie tychże certyfikatów.

23. Zapasy

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Materiały (według ceny nabycia)	78 815	88 984
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	26 171	46 453
Produkty gotowe:		
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	87 691	81 204
Według wartości netto możliwej do uzyskania	83 179	77 824
Towary	1 031	2 282
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	189 196	215 543

Na zapasach wyrobów gotowych, produkcji w toku, towarach i materiałach zostały ustanowione zabezpieczenia kredytów o wartości 173 887 tys. zł (w 2018 roku: 199 679 tys. zł). Szczegółowy opis zabezpieczeń zobowiązań kredytowych zawiera nota 30.

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów były następujące:

	Zmiana stanu	
	2019	2018
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	8 022	8 419
Zwiększenie	7 620	13
Zmniejszenie	(2 912)	(410)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	12 730	8 022

Wyliczenia odpisu aktualizującego zapasy ujętego w księgach Grupy dokonano na podstawie przeglądów, analiz składów wszystkich grup materiałowych, a także doświadczenia z zagospodarowania materiałów słabo rotujących.

Pozycje asortymentowe zalegające na zapasie Grupy zostały poddane wszechstronnym analizom. W przypadku indeksów, dla których w ocenie Grupy, odzyskanie pełnej wartości może budzić wątpliwości, określono jaki procent wartości jest możliwy do odzyskania w procesie produkcyjnym lub w procesie sprzedaży.

W ten sposób oszacowano, iż na moment bilansowy wartość odpisu aktualizującego wartość zapasów powinna wynosić 12 730 tys. zł (w 2018 roku: 8 022 tys. zł).

Decyzja Zarządu Jednostki Dominującej o utworzeniu dodatkowego odpisu na zapasy wynikała z tego, iż część z nich (głównie surowce i półprodukty) nie spełniają obowiązujących od 2020 roku wymogów rynku niemieckiego dotyczących dopuszczalnej emisji formaldehydu, bądź dotyczą wyrobów wycofanych z oferty sprzedażowej.

24. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	5 771	4 744
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	88 027	109 710
Należności budżetowe	40 465	38 844
Pozostałe należności od osób trzecich	1 110	637
Należności ogółem (netto)	135 373	153 935
Odpis aktualizujący należności	1 367	1 404
Należności brutto	136 740	155 339
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 697	23 368

Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
a) do 1 miesiąca	55 423	55 421
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	12 740	15 297
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	16	110
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	-	18
e) powyżej 1 roku	-	12
f) należności przeterminowane	26 986	44 962
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	95 165	115 820
Odpis aktualizujący należności	(1 367)	(1 366)
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	93 798	114 454

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto) z podziałem na należności niespłacone w okresie:

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
a) do 1 miesiąca	22 116	37 376
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	906	3 826
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	64	374
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	706	1 808
e) powyżej 1 roku	3 194	1 578
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (brutto)	26 986	44 962
Odpis aktualizujący należności	(1 294)	(1 358)
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (netto)	25 692	43 604

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 38. dodatkowych not objaśniających.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają termin płatności od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności, właściwym dla należności handlowych Grupy.

Odpis aktualizujący wartość należności został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Odpisy aktualizujące należności	Zmiana stanu	
	2019	2018
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	1 404	1 737
Różnice kursowe	1	14
Utworzenie	386	327
Wykorzystanie	(335)	(184)
Rozwiązanie	(89)	(490)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(1 367)	1 404

Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku:

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180-365 dni	>365 dni
31 grudnia 2019	93 798	68 106	22 116	906	64	706	1 900
31 grudnia 2018	114 454	70 850	37 376	3 827	106	1 573	722

25. Pochodne instrumenty finansowe

Wartość godziwa instrumentów pochodnych	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Długoterminowe należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	13 450	8 749
Krótkoterminowe należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	16 924	17 146
	30 374	25 895
Długoterminowe zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	(2 328)	(1 918)
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	(1 446)	(1 842)
	(3 774)	(3 760)

26. Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne	1 642	1 737
Targi	61	89
Rozliczenie kosztów projektów	640	1 102
Podróże służbowe	66	36
Licencje	115	137
Pozostałe	606	3 013
Rozliczenia międzyokresowe czynne, razem	3 130	6 114

27. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Udzielone pożyczki	1 057	64
Odsetki od udzielonych pożyczek	360	128
Pozostałe aktywa finansowe	117	115
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, razem	1 534	307

Szczegóły dotyczące pożyczek udzielonych podmiotom powiązanim przedstawione są w nocie 38 dodatkowych not objaśniających.

28. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne w banku i w kasie	53 918	45 879
Inne środki pieniężne (lokaty overnight i lokaty poniżej 3 m-cy)	473	683
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	54 391	46 562

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są zakładane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 54 391 tys. zł (31 grudnia 2018 roku: 46 562 tys. zł).

Grupa na dzień bilansowy posiada środki o ograniczonej możliwości dysponowania w wysokości 51 tys. zł, zgromadzone na specjalnych rachunkach bankowych do celów VAT.

29. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/rezerwowe

29.1 Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny (akcje w sztukach)	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 złoty każda	8 793 992	8 793 992
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 456 380	2 456 380
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 złoty każda	6 058 000	6 058 000
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 047 619	2 047 619
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 złoty każda	4 327 093	4 327 093
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 złoty każda	68 000	68 000
Akcje zwykłe serii G o wartości nominalnej 1 złoty każda	150 000	150 000
Akcje zwykłe serii H o wartości nominalnej 1 złoty każda	29 685	29 685
	23 930 769	23 930 769

W dniu 29 sierpnia 2019 roku Jednostka Dominująca powzięła informację, że Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował w dniu 5 sierpnia 2019 roku zmiany w Statucie Jednostki. Zmiany w Statucie zostały dokonane na podstawie Uchwały nr 21/2019 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej, które odbyło się w dniu 14 czerwca 2019 roku. Zmiany w Statucie dotyczyły usunięcia Par. 4.1' oraz Par. 4.1" o poniższym brzmieniu: „4.1'. Kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę nie większą niż 450 000 (czterysta pięćdziesiąt tysięcy) złotych, poprzez emisję nie więcej niż 450 000 (czterysta pięćdziesiąt tysięcy) akcji zwykłych na okaziciela serii G o wartości nominalnej 1 (jeden) złoty każda akcja, w celu przyznania praw do objęcia akcji serii G przez posiadaczy warrantów subskrypcyjnych serii A, B i C, emitowanych na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 22 czerwca 2011 roku.” „4.1". Kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę nie większą niż 356 220 (trzysta pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście dwadzieścia) złotych, poprzez emisję nie więcej niż 356 220 (trzystu pięćdziesięciu sześciu tysięcy dwustu dwudziestu) akcji zwykłych na okaziciela serii H o wartości nominalnej 1 (jeden) złoty każda akcja, w celu przyznania praw do objęcia akcji serii H przez posiadaczy warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F, emitowanych na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 10 czerwca 2014 roku.” Zmiana Statutu Jednostki Dominującej wynikała z konieczności dostosowania jego brzmienia do rzeczywistego stanu prawnego poprzez usunięcie nieaktualnych postanowień odnoszących się do warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w związku z realizacją Programu Motywacyjnego I, który był realizowany na podstawie Uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej z dnia 22 czerwca 2011 roku oraz Programu Motywacyjnego II, który był realizowany na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej z dnia 10 czerwca 2014 roku. Ww. programy motywacyjne zostały zakończone, a wzmianka o wartości nominalnej warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Jednostki Dominującej nie jest już ujawniona w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone lub pokryte wkładem rzeczowym.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu oraz co do dywidendy i prawa zwrotu z kapitału.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lista akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby akcji Jednostki Dominującej, na dzień 16 kwietnia 2020 roku.

L.p.	Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów	% udział w kapitale zakładowym	% udział w ogólnej liczbie głosów
1.	MaForm SARL*	7 763 889	32,44%	32,44%
2.	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander	2 116 595	8,84%	8,84%
3.	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.**	2 054 828	8,59%	8,59%
4.	Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (dawniej ING PTE)	1 675 186	7,00%	7,00%
5.	Otwarty Fundusz Emerytalny PZU "Złota Jesień"	2 600 000	10,86%	10,86%

*MaForm SARL Luxemburg posiada 32,44% udziałów w kapitale zakładowym Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

MaForm Holding Luxemburg SARL posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym MaForm SARL Luxemburg.

MaForm Holding AG posiada 90,34% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL. Pozostałe 9,66% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL posiada Pani Maria Florczuk- Członek Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Pan Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A. wraz z małżonką posiadają 100% udziałów w MaForm Holding AG.

**w tym Bentham Sp. z o. o. 2.050.000 akcji, 8,57% akcji w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów

29.2 Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie objętym raportem nie nastąpiła zmiana wysokości kapitału.

29.3 Pozostałe kapitały**Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych**

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018*
Saldo na początek okresu obrotowego	(495)	46 479
Zyski/Straty z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie	18 830	(49 493)
Kwoty przeklasyfikowane z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych do przychodów ze sprzedaży	(8 409)	(7 981)
Odroczony podatek dochodowy	(1 983)	10 500
Saldo na koniec okresu obrotowego	7 943	(495)

*zmiana prezentacji

Koszt zabezpieczenia

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018*
Saldo na początek okresu obrotowego	17 687	(6 198)
Zyski/Straty z tytułu wyceny wartości czasowej opcji	3 304	32 654
Kwoty przeklasyfikowane z kosztu zabezpieczenia do przychodów ze sprzedaży	(9 233)	(3 166)
Odroczony podatek dochodowy	1 127	(5 603)
Saldo na koniec okresu obrotowego	12 885	17 687

*zmiana prezentacji

Opis zasad stosowanych przez Grupę dla rachunkowości zabezpieczeń została zawarty w nocie 8.19, natomiast wpływ jej zastosowania na sprawozdania finansowe oraz ryzyko z nią związane w nocie 36.2.

Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	1 250	445 882	447 132
Pokrycie straty z kapitału rezerwowego	-	(2 534)	(2 534)
Przeniesienie zysku na kapitał rezerwowy	-	40 015	40 015
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 250	483 363	484 613

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 250	357 557	358 807
Odpis z zysku na inwestycje i finansowanie działalności bieżącej Grupy	-	88 325	88 325
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 250	445 882	447 132

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Jednostka Dominująca jest obowiązana tworzyć kapitał zapasowy na pokrycie strat. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowych sprawozdaniach i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej kapitał rezerwowy może być przeznaczony w szczególności na podwyższenie kapitału zakładowego lub dywidendę dla akcjonariuszy.

29.4 Zyski zatrzymane

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Zysk netto	35 230	145 816
Niepodzielony wynik finansowy	144 668	36 637
	179 898	182 453

Niepodzielony wynik finansowy pochodzi z wyceny majątku trwałego do wartości godziwych ustalonych na moment przejścia Grupy na MSSF oraz z tytułu wyceny świadczeń emerytalnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy (31 grudnia 2018: nie wystąpiły).

29.5 Udziały mniejszości

	Zmiana stanu	
	2019	2018
Na dzień 1 stycznia	3 293	3 310
Wypłata dywidendy akcjonariuszom niekontrolującym	(1)	-
Sprzedaż udziałów jednostki zależnej	(3 353)	-
Udział w wyniku jednostek zależnych	78	(17)
Na dzień 31 grudnia	17	3 293

29.6 Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji

MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga, by jednostki gospodarcze, które prowadziły działalność w warunkach hiperinflacji przeliczyły składniki kapitału własnego (z wyłączeniem zysków zatrzymanych oraz

wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) stosując ogólny indeks cen począwszy od dat, w których kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób. Przyjmuje się, że w Polsce hiperinflacja występowała w latach 1989 – 1996.

Zdaniem Zarządu wątpliwości budzić może ujmowanie wspomnianej korekty jako niepokrytej straty z lat ubiegłych w sytuacji, gdy nie jest jasne, jakie skutki wywołuje korekta na gruncie KSH. W tej sytuacji zdaniem Zarządu ujęcie korekty hiperinflacyjnej bezpośrednio w kapitałach Grupy prezentowanych w bilansie mogłoby być mylące dla czytelników tego sprawozdania, z tego powodu, biorąc pod uwagę zapisy MSR 1. 17 odpowiednie kwoty i sposób przeliczenia zostały ujęte jedynie w poniższej tabeli (w tys. zł). Uwzględniając poniżej przedstawioną informację sprawozdanie finansowe rzetelnie przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz przepływy pieniężne Grupy i jest zgodne z MSSF.

Kapitał podstawowy w księgach na koniec 1996 roku	17 308
Kapitał podstawowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	25 758
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale podstawowym	(8 450)
Kapitał zapasowy w księgach na koniec 1996 roku	50 273
Kapitał zapasowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	60 277
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale zapasowym	(10 004)
Łączny efekt korekty hiperinflacyjnej na zyskach zatrzymanych	(18 454)

30. Oprocentowane kredyty bankowe

Kredytobiorca	Bank	Nominalna stopa procentowa	Termin spłaty	31.12.2019	31.12.2018
FORTE S.A.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR lub 1M LIBOR	do 30.09.2021	-	70 307
FORTE S.A.	mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 26.02.2021	-	9 806
FORTE S.A.	PKO BP S.A.– kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR	do 09.06.2021	-	91 998
DYSTRI-FORTE SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 7 250 tys. EUR	3M EURIBOR	do 31.12.2021	5 390	16 307
FORTE BRAND SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A w wysokości 130 000 tys. zł	1M WIBOR	do 16.09.2021	11 003	70 514
TANNE SP. Z O.O.	PKO BP S.A. i BGK – kredyt inwestycyjny 130 000 tys. EUR	3 M EURIBOR	do 17.10.2024	348 985	424 466
Razem krótkoterminowe				365 378	683 398

Kredytobiorca	Bank	Nominalna stopa procentowa	Termin spłaty	31.12.2019	31.12.2018
FORTE S.A.	PKO BP S.A.– kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR	do 09.06.2021	69 713	-

FORTE S.A.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR lub 1M LIBOR	do 30.09.2021	66 072	-
FORTE S.A.	mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 26.02.2021	16 683	-
DYSTRI-FORTE SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 7 250 tys. EUR	3M EURIBOR	do 31.12.2021	4 941	-
FORTE BRAND SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A w wysokości 130 000 tys. zł	1M WIBOR	do 16.09.2021	8 252	-
Razem długoterminowe				165 661	-

Kredytobiorca	Zabezpieczenia kredytów na dzień	31 grudnia 2019 roku
FORTE S.A.	PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	<ol style="list-style-type: none"> Hipoteka umowna łączna kaucyjna do kwoty 120 000 tys. zł na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości oraz na prawie własności budynków położonych w Hajnówce oraz w Ostrowi Mazowieckiej. Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. Zastaw rejestrowy na zapasach rzeczy oznaczonych co do gatunku znajdujących się w fabryce w Hajnówce.
FORTE S.A.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	<ol style="list-style-type: none"> Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym w fabryce w Suwałkach i Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. Hipoteka łączna do kwoty 54 000 tys. zł ustanowiona na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków w fabryce w Suwałkach. Hipoteka łączna do kwoty 120 000 tys. zł ustanowiona na prawie własności nieruchomości w Białymstoku. Hipoteka łączna do kwoty 120 000 tys. zł ustanowiona na prawie własności nieruchomości będących własnością spółki zależnej FORTE BRAND Sp. z o. o. znajdujących się we Wrocławiu przy ul. Brücknera, ul. Robotniczej; w Przemysłu przy ul. Bakończyckiej, na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu użytkowego położonym w Krakowie przy ul. Aleksandry. Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym wymienionym w załączniku Zbiór Maszyn i Urządzeń do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. Zastaw rejestrowy ustanowiony na zapasach o minimalnej wartości 65 000 tys. zł znajdujących się w fabryce w Suwałkach i w Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. Cesja praw z polis ubezpieczeniowych. Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę zaopatrzone w deklarację wekslową.
FORTE S.A.	mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	<ol style="list-style-type: none"> Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę zaopatrzone w deklarację wekslową. Zastaw rejestrowy na rzeczowych aktywach trwałych do najwyższej sumy zabezpieczenia 6 500 tys. EUR.

DYSTRIFORTE SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w łącznej wysokości 7 250 tys. EUR	<ol style="list-style-type: none"> Hipoteka łączna do kwoty 6 000 tys. EUR na prawie własności gruntu oraz budynków i lokali w Ostrowi Mazowieckiej. Zastaw rejestrowy na wyposażeniu magazynu wysokiego składowania w Ostrowi Mazowieckiej. Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. Poręczenie udzielone przez Spółkę Dominującą.
FORTE BRAND SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A o łącznej wartości 130 000 tys. zł	<ol style="list-style-type: none"> Hipoteka łączna do kwoty 174 600 tys. zł na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków i urządzeń stanowiących nieruchomości położone: we Wrocławiu przy ul. Brücknera, ul. Robotniczej; w Przemysłu przy ul. Bakończyckiej, na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu użytkowego położonym w Krakowie przy ul. Aleksandry. Hipoteka łączna do kwoty 174 600 tys. zł na prawie własności nieruchomości w Białymstoku przy ul. Gen. Andersa 11 lok. 1 oraz lok. 2. Zastaw rejestrowy na prawie ochronnym na znakach towarowych słowno – graficznych zawierających oznaczenie „FORTE”, do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł Zastaw finansowy na certyfikatach inwestycyjnych do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł. Zastaw finansowy i rejestrowy na akcjach spółek nabytych przez spółkę lub spółki będące aktywami Funduszu, do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł. Cesja praw z wierzytelności z umowy licencyjnej na znaki towarowe słowno – graficzne zawierające oznaczenie „FORTE”, zawartej pomiędzy FORTE BRAND (wówczas TERCEIRA), a FABRYKAMI MEBLI „FORTE” S.A. Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Poręczenie FABRYK MEBLI „FORTE” S.A jako jedynego Udzielnika do kwoty 74 473 tys. zł – ważne od 23 listopada 2018 roku.
TANNE SP. Z O.O.	PKO BP S.A. i BGK – kredyt inwestycyjny 130 000 tys. EUR	<ol style="list-style-type: none"> Poręczenie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec PKO BP S.A., wynikające z umowy kredytowej. Poręczenie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec BGK wynikające z umowy kredytowej. Poręczenie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec PKO BP S.A. wynikające z Umowy Hedgingowej. Poręczenie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej. Umowa gwarancji podpisana przez Jednostkę Dominującą. Umowa podporządkowania wierzytelności przysługujących Jednostce Dominującej wobec TANNE Sp. z o.o. wierzytelnościom PKO BP i BGK wynikającym z Umowy Kredytu oraz Umów Hedgingowych. Ustanowienie przez Jednostkę Dominującą, jako zabezpieczenia wierzytelności Banków ograniczonych praw rzeczowych w postaci zastawów finansowych i zastawów rejestrowych na udziałach TANNE Sp. z o.o. posiadanych przez Jednostkę Dominującą. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 18 564 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedgingowej. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 21 750 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedgingowej. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym ustanowionym na rzecz PKO BP jako administratora zastawu (na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z Umowy Kredytu), do kwoty 210 000 tys. EUR.

13. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym ustanowionym na rzecz PKO BP jako administratora zastawu (na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z Umów Hedgingowych) do kwoty 40 314 tys. EUR.
14. Ustanowienie na rzecz PKO BP, jako administratora zastawu, zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy i praw wchodzących w skład przedsiębiorstwa TANNE Sp. z o.o.
15. Zawarcie umowy zarządu nad przedsiębiorstwem TANNE Sp. z o.o lub umowy dzierżawy przedsiębiorstwa, w przypadku dochodzenia przez PKO BP, jako administratora zastawu, zaspokojenia z przedmiotu zastawu, z podmiotami wskazanymi przez PKO BP w sposób określony w umowie zastawniczej, jak również udzielenie pełnomocnictw zgodnie z umową zastawniczą.
16. Ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych w postaci hipotek na przysługującym TANNE Sp. z o. o. prawie własności nieruchomości położonej w Suwałkach, składającej się z działki gruntu o nr 32812/6, 32812/5, 32810/1, 32813, 32812/7, 32812/9, 32810/5, 32807/1, 32807/2, 32807/3, 32808/1.
17. Zawarcie i wykonanie umowy cesji praw z umów, na mocy której TANNE Sp. z o.o dokona na rzecz PKO BP, jako cesjonariusza i agenta ds. zabezpieczeń, przelewu przysługujących TANNE (obecnie lub w przyszłości) praw pieniężnych i roszczeń pieniężnych z tytułu dokumentów, których jest stroną lub beneficjentem.
18. Ustanowienie przez TANNE Sp. z o. o. ograniczonych praw rzeczowych w postaci zastawów finansowych i zastawów rejestrowych na prawach z rachunków bankowych otwartych i prowadzonych dla Spółki, jak również udzielenie pełnomocnictw do zarządzania i dokonywania rozporządzeń w odniesieniu do rachunków otwartych i prowadzonych dla Spółki.
19. Zawarcie i wykonanie przez TANNE Sp. z o. o. umowy podporządkowania wierzytelności przysługujących wierzycielom wobec Spółki wierzytelnościom Banków wynikającym z Umowy Kredytu oraz Umów Hedgingowych.
20. Zawarcie i wykonanie przez TANNE Sp. z o. o. umów bezpośrednich z PKO BP (działającym na rachunek Banków jako agent ds. zabezpieczeń) oraz kontrahentami Spółki.
21. Złożenie przez TANNE Sp. z o. o. na rzecz PKO BP i BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec PKO BP wynikającego z Umowy Kredytu, o spłatę wszelkich należności PKO BP związanych z kredytem, do kwoty 105 000 tys. EUR.
22. Złożenie przez TANNE Sp. z o. o. na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec PKO BP wynikającego z Umowy Hedgingowej, do kwoty 18 564 tys. EUR.
23. Złożenie przez TANNE Sp. z o. o. na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec BGK wynikającego z Umowy Hedgingowej, do kwoty 21 750 tys. EUR.

Podział kredytów ze względu na rodzaj waluty (w przeliczeniu na zł, w tysiącach zł)

Waluta	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
PLN	145 325	232 819
EUR	382 738	450 579
USD	2 976	-
	531 039	683 398

Na moment bilansowy Grupa dokonała reklasyfikacji zobowiązań długoterminowych dotyczących kredytu spółki zależnej TANNE do pozycji zobowiązań krótkoterminowych. Powodem reklasyfikacji jest niespełnienie przez spółkę zależną wskaźnika zadłużenia (pomimo terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami) oraz zawarcie aneksu do umowy kredytowej zawierającego zgodę Konsorcjum w dniu 20 marca 2020 roku – czyli po dacie bilansu.

Przy nominalnej stopie procentowej należy uwzględnić dodatkowo wynegocjowane marże bankowe, które odzwierciedlają ryzyko związane z finansowaniem Grupy.

W dniu 7 czerwca 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z PKO Bank Polski S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 14 lutego 2000 roku, na mocy którego ustalono dopuszczalne poziomy współczynnik zadłużenia do EBITDA na kolejne kwartały oraz wydłużono datę końcową kredytu do 9 czerwca 2021 roku.

W dniu 11 lipca 2019 Jednostka Dominująca zawarła Umowę uzupełniającą z mBank S.A. do umowy kredytowej z dnia 20 grudnia 2013 roku ustalając dopuszczalne współczynniki zadłużenia do EBITDA oraz zwiększając zastaw rejestrowy na rzeczowych aktywach trwałych do najwyższej sumy zabezpieczenia 6 500 tys. EUR.

W dniu 28 sierpnia 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z ING Bank Śląski Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach umowę uzupełniającą do umowy kredytowej z dnia 24 czerwca 2003 r. Na mocy niniejszej umowy uzupełniającej został przedłużony termin końcowy spłaty kredytu do dnia 30 września 2021 roku oraz ustalono dopuszczalne współczynniki zadłużenia do EBITDA na cały okres trwania umowy. Poza istniejącymi zabezpieczeniami, jako dodatkowe zabezpieczenie kredytu ustanowiono zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach znajdujących się w fabrykach Jednostki Dominującej do najwyższej sumy zabezpieczenia, tj.: 120 000 tys. zł oraz hipoteki na nieruchomościach należących do podmiotu zależnego tj.: FORTE BRAND Sp z o. o. znajdujących się w Przemysłu, Wrocławiu i Krakowie.

W dniu 11 września 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z PKO Bank Polski S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 14 lutego 2000 roku, na mocy którego zmieniono definicję długu netto na potrzeby kalkulacji wskaźnika zadłużenia.

W dniu 25 października 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z ING Bank Śląski Spółka Akcyjna umowę uzupełniającą do umowy kredytowej z dnia 24 czerwca 2003 r. Na mocy niniejszej umowy uzupełniającej zmieniono definicję zadłużenia.

W dniu 25 października 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z mBank S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 20 grudnia 2013 roku, na mocy którego zmieniono poziomy współczynnik zadłużenia / EBITDA.

W dniu 13 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła z mBank S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 20 grudnia 2013 roku, na mocy której wydłużono termin spłaty kredytu do dnia 26 lutego 2021 roku.

W dniu 11 września 2019 roku DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. zawarła z ING Bankiem Śląskim S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 14 grudnia 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami. Na mocy niniejszego aneksu ustalono dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA na dzień 30 czerwca 2019 roku oraz na cały okres trwania umowy.

W dniu 11 września 2019 roku FORTE BRAND Sp. z o.o. zawarła z ING Bankiem Śląskim S.A. aneks do umowy kredytowej z dnia 16 grudnia 2016 roku wraz z późniejszymi zmianami. Na mocy niniejszego aneksu okres kredytowania został wydłużony do 16 września 2021 roku, zmieniono harmonogram spłat oraz ustalono dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA na dzień 30.06.2019 roku oraz na cały okres trwania umowy.

W dniu 12 września 2019 roku TANNE Sp. z o. o. zawarła z PKO Bank Polski S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy kredytowej z dnia 17 października 2016 roku wraz z późniejszymi zmianami, w którym Banki wyraziły zgodę na odstąpienie od spełnienia przez Kredytobiorcę zobowiązania finansowego w postaci zapewnienia Wskaźnika Obsługi Zadłużenia na ustalonym poziomie na datę obliczenia przypadającą w dniu 30 czerwca 2019 roku oraz zmieniono definicję zadłużenia finansowego na potrzeby kalkulacji wskaźnika zadłużenia.

Aneksy do zawartych umów kredytowych podpisane po dniu 31 grudnia 2019 roku zostały opisane w nocie 40 Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.

31. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe i rezerwy

31.1 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Dotacja część długoterminowa	37 773	39 766
Dotacja część krótkoterminowa	2 059	2 126
Dotacja do inwestycji kwota łączna	39 832	41 892

Wykazana w rozliczeniach międzyokresowych przychodów kwota 39 832 tys. zł dotyczy dotacji na inwestycję związaną z budową zakładu produkcji płyt drewnopochodnych otrzymanej przez spółkę zależną TANNE Sp. z o. o. z Ministerstwa Rozwoju i Finansów w ramach Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej. Maksymalna kwota dotacji przyznana w ramach programu może wynieść 57 000 tys. zł.

31.2 Rezerwy

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Rezerwy krótkoterminowe:		
Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	722	470
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	2 272	2 338
	2 994	2 808

Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia została szczegółowo opisana w nocie 17.

Zmiany stanu rezerw przedstawiały się następująco:

Nazwa rezerwy	BO	wykorzystanie	rozwiązanie	zwiększenie	BZ
Zmiana stanu rezerwy na naprawy gwarancyjne	2 338	66	-	-	2 272

Grupa tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwroty produktów sprzedanych w ciągu ostatniego roku w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne i zwroty oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i aktualnych dostępnych informacjach na temat zwrotów i 1-letnim okresie gwarancji i rękojmi na wszystkie sprzedane produkty.

32. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	Stan na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	88 605	90 299
Wobec jednostek powiązanych	664	413
Wobec jednostek pozostałych	87 301	89 186
Zobowiązania kontraktowe	640	700
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	7 541	8 373
Podatek VAT	834	687
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 196	1 444
Ubezpieczenia społeczne	5 182	5 474
Pozostałe	329	768
Pozostałe zobowiązania	22 466	29 602
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	15 891	14 589
Zobowiązania inwestycyjne	3 606	12 385
Inne zobowiązania	2 969	2 628
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu:	44 353	37 972
Prowizji od sprzedaży	1 348	2 171
Bonusów dla odbiorców	27 858	19 695
Świadczeń urlopowych	4 100	4 222
Premii rocznej dla Zarządu	3 460	2 150
Kosztów badania sprawozdania finansowego	209	378
Usług obcych	5 343	8 804
Kar konwencjonalnych	430	360
Pozostałe	1 605	192
Zobowiązania razem	162 965	166 246

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 38 dodatkowych not objaśniających. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 7 do 45 dni. Pozostałe zobowiązania nie są oprocentowane i rozliczane są z 1 miesięcznym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatków od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach wymagalności w ciągu całego roku obrotowego.

33. Zobowiązania warunkowe

- W dniu 28 czerwca 2016 roku Spółka udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. wynikające z umowy kredytowej z dnia 14 grudnia 2015 roku zawartej pomiędzy DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 8 700 tys. EUR do dnia 29 października 2024 roku. Saldo kredytu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 10 331 tys. zł (na 31 grudnia 2018 roku: 16 307 tys. zł).
- Spółka udzieliła następujących zabezpieczeń zobowiązań handlowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - na rzecz Interprint Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 400 tys. EUR z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2020 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 210 tys. EUR,
 - na rzecz IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 110 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2020 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 149 tys. zł,
 - na rzecz Pfleiderer Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 13 000 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 31.12.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 107 tys. zł. Z dniem 31 grudnia 2019 roku poręczenie wygasło.
 - na rzecz Decor Druck Leipzig GmbH poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 320 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2020 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 136 tys. zł,
 - na rzecz Schattdecor sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 2 500 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2020 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 736 tys. zł,
 - na rzecz Pfleiderer Silekol Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 2 000 tys. EUR z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2020 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 296 tys. EUR.
- Zabezpieczenia zobowiązań kredytowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - poręczenie do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręczenie do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręczenie do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Hedgingowej,
 - poręczenie do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej,
 Saldo kredytu Tanne Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 348 985 tys. zł.
- W dniu 23 listopada 2018 roku Spółka udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej FORTE BRAND Sp. z o.o. wynikające z umowy kredytowej z zawartej pomiędzy FORTE BRAND Sp. z o.o. i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 74 473 tys. zł do dnia 16.12.2022 roku lub wcześniejszej spłaty kredytu. Saldo kredytu na dzień 31.12.2019 roku wynosi 19 255 tys. zł.

W związku z tym, że wyżej wymienione zobowiązania warunkowe zostały zawarte w ramach Grupy Kapitałowej, dotyczą takich zobowiązań, które w całości lub w części zostały już uwzględnione w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Hipotetyczny koszt do poniesienia przez Jednostkę Dominującą w związku z udzielonymi poręczeniami jest równy saldom niespłaconych kredytów wraz z odsetkami i prowizjami oraz saldom niespłaconych a poręczonych zobowiązań inwestycyjnych i handlowych. Ponieważ DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. prowadzi działalność operacyjną na wyłączność Fabryki Mebli FORTE S.A., natomiast TANNE Sp. z o.o. oraz FORTE BRAND Sp. z o.o. tylko w ograniczonym zakresie prowadzą sprzedaż do klientów zewnętrznych, FORTE S.A. zapewnia im stabilny przepływ środków pieniężnych, zmierzające do zmniejszenia ryzyka spłaty zobowiązań warunkowych Jednostka Dominująca ocenia jako mało prawdopodobne.

34. Sprawy sądowe

Nie występują istotne postępowania sądowe.

35. Instrumenty finansowe**35.1 Wartość bilansowa**

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2019 roku						
	Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	92 573	-	1 678	-	13 450	107 701
Aktywa finansowe	92 573	-	1 678	-	-	94 251
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	13 450	13 450
Aktywa finansowe obrotowe:	-	118	150 714	-	16 924	167 756
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	94 907	-	-	94 907
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	16 924	16 924
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	54 391	-	-	54 391
Aktywa finansowe	-	118	1 416	-	-	1 534
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	-	(165 661)	(2 328)	(167 989)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	-	(165 661)	-	(165 661)
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-	-	-	(2 328)	(2 328)
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	-	(493 166)	(1 446)	(494 612)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	(127 788)	-	(127 788)W
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	(1 446)	(1 446)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	-	(365 378)	-	(365 378)
	92 573	118	152 392	(658 827)	26 600	(387 144)

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2018 roku						
	Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	67 834	-	9 168	-	8 749	85 751
Aktywa finansowe	67 834	-	9 168	-	-	77 002
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	0	-	8 749	8 749
Aktywa finansowe obrotowe:	-	115	161 845	-	17 146	179 106
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	115 091	-	-	115 091
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	17 146	17 146
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	46 562	-	-	46 562
Aktywa finansowe	-	115	192	-	-	307
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	-	-	(1 918)	(1 918)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-	-	-	(1 918)	(1 918)
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	-	(826 682)	(1 842)	(828 524)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	(122 989)	-	(122 989)
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	(1 842)	(1 842)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	-	(683 398)	-	(683 398)
	67 834	115	171 013	(826 682)	22 135	(565 585)

35.2 Hierarchia wartości godziwej

Poniższa nota prezentuje ujawnienia dotyczące wyłącznie instrumentów finansowych wycenianych w bilansie wg wartości godziwej.

	Na dzień 31 grudnia 2019		Na dzień 31 grudnia 2018	
	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe trwałe – certyfikaty FIZAN	92 570	-	67 831	-
Aktywa finansowe trwałe – akcje i udziały nienotowane na giełdzie	-	3	-	3
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	30 374	-	25 895	-
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(3 774)	-	(3 761)	-
	119 170	3	89 965	3

Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych.**Poziom I**

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku Grupa nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej kwalifikowanych do poziomu I (na dzień 31 grudnia 2018: nie występowały).

Poziom II

Do poziomu II Grupa kwalifikuje należności lub zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych oraz certyfikaty inwestycyjne.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych przy zastosowaniu ogólnie dostępnych kursów walutowych (kurs EUR- 4,2585; 2018: kurs EUR – 4,3000) i stóp procentowych (1M -12 M WIBID, 1M-12M EURIBOR). Wskaźniki zmienności kursów walut pozyskiwane są z serwisów Reuters lub Bloomberg.

Do wyceny opcji europejskich Grupa stosuje model Garmana – Kohlhagena.

W związku z tym, że certyfikaty inwestycyjne nie są inwestycją przeznaczoną do obrotu, podjęto decyzję, przy pierwszym ich ujęciu, o wycenie w wartości godziwej przez całkowite dochody.

Poziom III

Do poziomu III zakwalifikowane są udziały posiadane w spółkach nienotowanych, dla których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach.

	Na dzień	
	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	3	3
Odpisy aktualizujące	-	-
Sprzedaż	-	-
Stan na koniec okresu	3	3

W okresie sprawozdawczym nie miało miejsca przekwalifikowanie, ani przesunięcie instrumentów finansowych między poszczególnymi poziomami (w okresie porównawczym: nie występowało).

Wartość instrumentów finansowych wycenionych w zamortyzowanym koszcie nie odbiega w istotny sposób od wartości zaprezentowanych w bilansie.

35.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat (w tym przychody i koszty odsetkowe) na dzień 31 grudnia 2019 roku					
	Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	405	(14 182)	-	(13 777)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	(2 922)	5 019	-	2 097
Zyski z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	-	-	901	-	901
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	172	(21)	-	-	151
Dywidendy	-	331	-	-	331
Zyski z realizacji instrumentów finansowych	-	-	-	17 642	17 642
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	(1 779)	(1 779)
Ogółem zysk/(strata) netto	172	(2 207)	(8 262)	15 863	5 566

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat (w tym przychody i koszty odsetkowe) na dzień 31 grudnia 2018 roku					
	Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	428	(13 629)	-	(13 201)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	3 849	(12 583)	-	(8 734)
Zyski z tytułu wyceny wg zamortyzowanego kosztu	-	-	2 416	-	2 416
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	(3)	-	-	(3)
Dywidendy	8	-	-	-	8
Zyski z realizacji instrumentów finansowych	-	-	-	10 670	10 670
straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	(30)	(30)
Ogółem zysk/(strata) netto	8	4 274	(23 796)	10 640	(8 874)

36. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zastosowane kursy walutowe oraz stopy procentowe

Poniższa tabela przedstawia wyjściowe kursy walutowe zastosowane do analizy wrażliwości na zmianę kursów walut.

	EUR	USD
Na dzień 31.12.2019		
Kurs średni NBP	4,2585	3,7977
Na dzień 31.12.2018		
Kurs średni NBP	4,3000	3,7597

Poniższa tabela przedstawia zastosowane w sprawozdaniu finansowym wyjściowe stopy procentowe do badania wrażliwości na zmiany:

	%
Na dzień 31.12.2019	
1M WIBOR	1,6300
3M WIBOR	1,7100
1M EURIBOR	-0,4380
3M EURIBOR	-0,3830
1M LIBOR USD	1,7625
Na dzień 31.12.2018	
1M WIBOR	1,6400
3M WIBOR	1,7200
1M EURIBOR	-0,3630
3M EURIBOR	-0,3090
1M LIBOR USD	2,5027

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim *zerokosztowe strategie opcyjne* oraz rachunkowość zabezpieczeń instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej IRS (Interest Rate Swap). Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy. Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. W stosowanych metodach nie nastąpiły żadne zmiany w stosunku do poprzedniego okresu.

Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 8.19.

36.1 Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych, które są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych (WIBOR, EURIBOR, LIBOR) powiększonych o marżę.

Instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w poniższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Grupa uznała, że część umów leasingowych ujętych w sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 16 nie podlega analizie ryzyka stopy procentowej. Dotyczy to tych umów, w których stopa dyskonta została wyliczona w oparciu o długoterminowe obligacje Skarbu Państwa i nie jest wrażliwa na zmienność stóp procentowych. Umowy nie objęte analizą dotyczą wieczystego użytkowania gruntów oraz jednej umowy na leasing urządzeń.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany**Wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe**

Analizy wrażliwości na zmiany stopy procentowej Grupa dokonała zgodnie z dotychczasowymi harmonogramami spłat kredytów, bez uwzględniania reklasyfikacji zobowiązań kredytowych spółki TANNE do krótkoterminowych. Szczegółowy opis powodów przekwalifikowania zobowiązań kredytowych do krótkoterminowych został zawarty w punkcie 30 Oprocentowane kredyty bankowe.

31 grudnia 2019 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Udzielone pożyczki	1 057	1 304	347	-	2 708
Kredyty bankowe	86 853	236 121	208 065	-	531 039
Zobowiązania z tytułu leasingu	2 123	1 781	715	21 934	26 553

31 grudnia 2018 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Udzielone pożyczki	64	2 065	-	7 062	9 191
Kredyty bankowe	318 318	75 906	218 027	71 147	683 398
Zobowiązania z tytułu leasingu	632	556	413	-	1 601

Efektywna stopa procentowa dla kredytów zaciągniętych przez Grupę wyniosła na dzień 31 grudnia 2019 roku 2,048 % (2018: 2,33 %).

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów.

W celu analizy wrażliwości na zmiany stopy procentowej długoterminowych zobowiązań finansowych Grupy tj. kredytów oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, założono wzrost/spadek ich oprocentowania w skali roku w punktach % (p.p.)– dla LIBOR o 0,18 pkt %, EURIBOR o 0,10 pkt % oraz dla WIBOR o 0,50 pkt %.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej.

Zobowiązania kredytowe i leasingowe	Wartości narażone na ryzyko po przeliczeniu na PLN	zmiana punktów % (p.p.)	Wpływ na wynik finansowy brutto
Na dzień 31.12.2019			
Kredyt długoterminowy PLN	134 323	+0,50	11
Kredyt długoterminowy PLN	134 323	-0,50	(11)
Kredyt długoterminowy EUR	306 887	+0,10	(297)
Kredyt długoterminowy EUR	306 887	-0,10	297
Kredyt długoterminowy USD	2 976	+0,18	5
Kredyt długoterminowy USD	2 976	-0,18	(5)
Leasing długoterminowy PLN	656	+0,50	-
Leasing długoterminowy PLN	656	-0,50	-
Na dzień 31.12.2018			
Leasing długoterminowy PLN	959	+0,50	5
Leasing długoterminowy PLN	959	-0,50	(5)
Kredyt długoterminowy EUR	362 664	+0,25	907
Kredyt długoterminowy EUR	362 664	-0,25	(907)

Analiza wrażliwości na zmiany stopy procentowej dla rachunkowości zabezpieczeń, dla tej analizy przyjęto średnio wzrost /spadek stopy WIBOR o 0,5 pkt % (p.p.), wzrost /spadek stopy EURIBOR o 0,10 pkt % (p.p.).

FX Opcje	Wartości narażone na ryzyko	Zmiana punktów % (p.p.)	Koszt zabezpieczenia
Na dzień 31.12.2019			
3M_WIBOR/ WIBID	30 374	+0,50	8 023
3M_WIBOR/ WIBID	30 374	-0,50	(8 558)
3M_EURIBOR	30 374	+0,10	1 649
3M_EURIBOR	30 374	-0,10	(1 635)
Na dzień 31.12.2018			
3M_WIBOR/ WIBID	25 868	+0,50	(89 293)
3M_WIBOR/ WIBID	25 868	-0,50	92 182
3M_EURIBOR	25 868	+0,25	45 335
3M_EURIBOR	25 868	-0,25	(45 156)

Rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stóp procentowych (IRS)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość godziwa instrumentów IRS (interest rate swap) wynosiła (3 774) tys. zł (na dzień 31.12.2018 roku: (3 733) tys. zł) i jako wartość efektywna w wysokości 3 774 tys. zł (na dzień 31.12.2018 roku: 3 760 tys. zł) została ujęta w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny.

Podstawowe warunki transakcji IRS zawartej pomiędzy spółką zależną TANNE Sp. z o.o., a PKO BP S.A.:

- data zawarcia transakcji 31.01.2017,
- kwota nominalna i waluta transakcji – 49 000 tys. EUR (35% kwoty nominalnej kredytu),
- stopa referencyjna: EURIBOR 3M,
- początek pierwszego okresu odsetkowego - 20.09.2018 r.,
- pierwsza wymiana płatności odsetkowych - 20.12.2018 r.,
- data zakończenia transakcji IRS - 14.10.2024 r.,
- amortyzacja i okresy odsetkowe - zgodnie z uzgodnionym harmonogramem,
- baza odsetkowa dla obu nóg swapa (stałych i zmiennych płatności odsetkowych) - Act/360.

Spółka wyznaczyła komponent ryzyka w wysokości stawki bazowej EURIBOR 3M z pełnego oprocentowania kredytów i wyłącznie przepływy odsetkowe oparte o tę stawkę. Historycznie wyznaczony komponent ryzyka odpowiadał za ok. -15% całego przepływu odsetkowego (ze względu na ujemną stawkę WIBOR).

Wymiana płatności odsetkowych za 2019 rok w kwocie 1 752 tys. zł została zaprezentowana w pozycji „Zysk (strata) z tytułu pochodnych instrumentów finansowych”.

IRS	Wartości narażone na ryzyko	Zmiana punktów % (p.p.)	Kapitał rezerwowowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Wynik odsetkowy
Na dzień 31.12.2019				
EURIBOR	3 774	+0,10	405	-
EURIBOR	3 774	-0,10	(405)	-
Na dzień 31.12.2018				
EURIBOR	3 733	+0,25	1 462	4
EURIBOR	3 733	-0,25	(1 481)	(4)

36.2 Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji sprzedaży. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Około 85% zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR i USD (łącznie) przy założeniu niezmienności innych czynników.

Do analizy przyjęto następujące założenia zmiany kursów walut: dla danych na dzień 31 grudnia 2019 roku przyjęto wzrost / spadek kursu waluty EUR o 4% (4,2585; wzrost 4,4288; spadek 4,0882) , wzrost / spadek kursu waluty USD o 4% (3,7977; 3,9496; 3,6458) dla danych na dzień 31 grudnia 2018: wzrost/spadek kursu EUR o 5% (4,3000;4,5150; 4,0850), wzrost/spadek kursu USD o 2% (3,7597; 3,8949; 3,6845).

Parametry przyjęte w zaprezentowanej analizie wrażliwości zostały ustalone w oparciu o dostępne prognozy rynkowe dotyczące kształtowania się tych parametrów w okresie najbliższych 12 miesięcy. Różnice między rokiem 2019 i 2018 wynikają ze zmian tych prognoz.

Poniższa analiza została przeprowadzona przy założeniu obowiązywania dotychczasowych harmonogramów spłaty zobowiązań kredytowych.

FX Opcje	Wartości narażone na ryzyko	Procentowa zmiana kursów	Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Koszt zabezpieczenia
Na dzień 31.12.2019				
EUR/PLN	30 374	+4%	(57 452)	16 843
EUR/PLN	30 374	-4%	72 548	(17 061)
Na dzień 31.12.2018				
EUR/PLN	25 868	+5%	(35 720)	(20 495)
EUR/PLN	25 868	-5%	101 990	(29 837)

IRS	Wartości narażone na ryzyko	Procentowa zmiana kursów	Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Wynik odsetkowy
Na dzień 31.12.2019				
EUR/PLN	3 774	+4%	(151)	-
EUR/PLN	3 774	-4%	151	-
Na dzień 31.12.2018				
EUR/PLN	3 733	+5%	(180)	(3)
EUR/PLN	3 733	-5%	180	3

	Wartości narażone na ryzyko w walucie EUR po przeliczeniu na PLN	Wartości narażone na ryzyko w walucie USD po przeliczeniu na PLN	Procentowa zmiana kursów	Wpływ na wynik finansowy brutto
31 grudnia 2019				
Należności handlowe	92 535	-	+4%	3 701
Pożyczki udzielone	1 387	-	+4%	55
Środki pieniężne	39 978	63	+4%	1 602
Zobowiązania handlowe	(34 599)	-	+4%	(1 384)
Kredyty bankowe	(382 738)	(2 976)	+4%	(15 428)
Razem wpływ wzrostu kursu	(283 437)	(2 913)		(11 454)
Należności handlowe	92 535	-	-4%	(3 701)
Pożyczki udzielone	1 387	-	-4%	(55)
Środki pieniężne	39 978	63	-4%	(1 602)
Zobowiązania handlowe	(34 599)	-	-4%	1 384
Kredyty bankowe	(382 738)	(2 976)	-4%	15 428
Razem wpływ spadku kursu	(283 437)	(2 913)		11 454

	Wartości narażone na ryzyko w walucie EUR po przeliczeniu na PLN	Wartości narażone na ryzyko w walucie USD po przeliczeniu na PLN	Procentowa zmiana kursów	Wpływ na wynik finansowy brutto
31 grudnia 2018				
Należności handlowe	146 892	-	+5%	7 345
Pożyczki udzielone	9 356	-	+5%/2%	468
Środki pieniężne	35 899	338	+5%	1 802
Zobowiązania handlowe	(108 864)	-	+5%	(5 443)
Kredyty bankowe	(443 189)	-	+5%	(22 159)
Razem wpływ wzrostu kursu	(359 906)	338		(17 987)
Należności handlowe	146 892	-	-5%	(7 345)
Pożyczki udzielone	9 356	-	-5%/2%	(468)
Środki pieniężne	35 899	338	-5%	(1 802)
Zobowiązania handlowe	(108 864)	-	-5%	5 443
Kredyty bankowe	(443 189)	-	-5%	22 159
Razem wpływ spadku kursu	(359 906)	338		17 987

Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym

Podstawową metodą zarządzania ryzykiem walutowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Grupa stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych symetryczne strategie opcyjne (opis w nocie 8.19)

Wpływ instrumentów pochodnych na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła 30 374 tys. zł i w wysokości 14 467 tys. zł została ujęta w kapitale z aktualizacji pochodnych instrumentów finansowych jako wartość wewnętrzna, natomiast kwota 15 907 tys. zł została ujęta jako wartość czasowa w pozycji koszt zabezpieczenia. Wartość wyceny skorygowana o podatek odroczonej i zaprezentowana w kapitałach wyniosła 24 603 tys. zł.

Ponadto grupa w kapitale z aktualizacji wyceny ujęła wartość godziwą transakcji IRS w wysokości (3 774) tys. zł.

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i inne całkowite dochody

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 15 863 tys. zł i dotyczył realizacji wygasających strategii opcyjnych objętych rachunkowością zabezpieczeń w kwocie 17 642 tys. zł, rozliczenia płatności odsetkowych wynikających z IRS w 2019 roku w kwocie (1 752) tys. zł oraz odwrócenia wyceny ujętej nieefektywnej części za rok 2018 w kwocie (27) tys. zł.

	01.01.- 31.12.2019	01.01.- 31.12.2018
Wpływy na przychody ze sprzedaży	17 642	11 147
Wpływy na pozostałe przychody/koszty finansowe, z tego:	(1 779)	(508)
- z tytułu płatności odsetkowych IRS	(1 752)	(477)
- odwrócenie wyceny IRS z okresu poprzedniego	(27)	(31)
Wpływy z instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	15 863	10 638

Rachunkowość zabezpieczeń

Jednym ze strategicznych celów Grupy jest minimalizacja ryzyka walutowego rozumianego jako wpływ zmian kursów walutowych na przepływy pieniężne, a tym samym na wynik finansowy Grupy. Grupa w ramach Planu Finansowego, co rok prognozuje miesięczne przychody i wydatki w walutach obcych otrzymując finalnie szereg prognozowanych ekspozycji netto. W celu zabezpieczenia tych prognozowanych ekspozycji przed wpływem istotnej zmiany kursu walutowego Grupa zawiera zerokosztowe symetryczne strategie opcyjne polegające na zakupie opcji put i jednoczesnym wystawieniu opcji call na tę samą ilość jednostek instrumentu bazowego. Opisana strategia eliminuje wpływ ewentualnej zmiany kursu walutowego poniżej kursu wykonania opcji put oraz powyżej kursu wykonania opcji call na wartość ekspozycji wyrażoną w PLN.

Pomiędzy pozycją zabezpieczaną, a instrumentem zabezpieczającym istnieje naturalna relacja ekonomiczna oparta na zgodności ryzyka związanego z pozycją zabezpieczaną (ryzyko walutowe) a typem instrumentów zabezpieczających (opcje

walutowe). Konstrukcja strategii sprawia, że jej wartość wewnętrzna jako instrumentu zabezpieczającego zmienia się w przeciwnym kierunku, niż wartość pozycji zabezpieczanej.

Opis ważniejszych zasad stosowanych odnośnie rachunkowości zabezpieczeń przedstawiony został w nocie 8.19. Zgodnie z nimi zmiany wartości wewnętrznej i czasowej zabezpieczających kontraktów opcyjnych zalicza się do kapitałów własnych Grupy. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym.

Nie rzadziej niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na koniec każdego miesiąca, dokonuje się oceny efektywności perspektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów. Grupa szacuje wskaźnik zabezpieczenia na poziomie 1. Wartość współczynnika wynika bezpośrednio ze strategii zarządzania ryzykiem, zgodnie z którą Grupa szacuje prognozowane przepływy, a następnie część z nich zabezpiecza strategią opcyjną w proporcji 1:1. MSSF 9 wymaga, aby zabezpieczenie było efektywne. Nieefektywność zabezpieczenia oznacza stopień w jakim zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych związanych z instrumentem zabezpieczającym są większe lub mniejsze niż te związane z pozycją zabezpieczaną. Podstawowe źródła nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń stanowią:

- niedopasowanie terminów pieniężnych
- niedopasowanie terminów zapadalności
- niedopasowanie wartości nominalnych zabezpieczenia i pozycji zabezpieczanej.

Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna – porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających ustanowionych powiązań w ramach rachunkowości zabezpieczeń do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych przedstawiono w punkcie 29.3 dodatkowych not objaśniających.

Kapitał z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń obejmuje:

- wycenę instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne w wysokości: 30 374 tys. zł,
- wycenę instrumentów finansowych zabezpieczających wysokość stóp procentowych w wysokości: (3 774) tys. zł,
- rezerwa z tytułu podatku odroczonego dot. instrumentów zabezpieczających (5 772) tys. zł.

Razem kapitał z aktualizacji wyceny rachunkowości zabezpieczeń: 20 828 tys. zł.

Wartość godziwa kontraktów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość godziwa kontraktów walutowych spełniających kryterium zaliczenia ich do rachunkowości zabezpieczeń wynosiła 30 374 tys. zł.

Grupa ujmuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rachunkowość zabezpieczeń, która jest zbieżna z wycenami bankowymi i prezentuje ją jako należność lub zobowiązanie.

Poniższa tabela zawiera zbiorcze dane dotyczące wartości godziwych i terminy rozliczeń, a także zbiorcze informacje dotyczące kwoty (wielkości) będącej podstawą przyszłych płatności oraz ceny realizacji efektywnych kontraktów terminowych. Terminy rozliczeń są zbieżne z terminami, w których kwoty odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny z tytułu tych transakcji zostaną odniesione do rachunku zysków i strat.

Waluta	Kwota w walucie	Typ transakcji	Data zawarcia	Data realizacji	Kurs terminowy	Nazwa Banku	Wartość godziwa
EUR	32 000	Opcja Put	07.2017	01-05.2020	4,3500	PKO BP S.A.	2 665
EUR	32 000	Opcja Call	07.2017	01-05.2020	4,7300	PKO BP S.A.	(5)
EUR	52 000	Opcja Put	05.2018	09.2020-04.2021	4,4000	PKO BP S.A.	5 180
EUR	52 000	Opcja Call	05.2018	09.2020-04.2021	4,7580	PKO BP S.A.	(630)
EUR	20 000	Opcja Put	06.2018	05-06.2021	4,4000	PKO BP S.A.	1 803
EUR	20 000	Opcja Call	06.2018	05-06.2021	4,9405	PKO BP S.A.	(240)
EUR	52 000	Opcja Put	11.2018	07-10.2021	4,4000	PKO BP S.A.	4 396
EUR	52 000	Opcja Call	11.2018	07-10.2021	4,9560	PKO BP S.A.	(892)

EUR	30 000	Opcja Put	02.2019	11.2021-01.2022	4,4000	PKO BP S.A.	2 383
EUR	30 000	Opcja Call	02.2019	11.2021-01.2022	4,8300	PKO BP S.A.	(966)
EUR	63 000	Opcja Put	08.2019	02- 07.2022	4,4000	PKO BP S.A.	4 717
EUR	63 000	Opcja Call	08.2019	02- 07.2022	4,8450	PKO BP S.A.	(2 644)
Razem						PKO BP S.A.	15 767
EUR	37 000	Opcja Put	08.2017	01-06.2020	4,4000	mBank S.A.	4 823
EUR	37 000	Opcja Call	08.2017	01-06.2020	4,7110	mBank S.A.	(6)
EUR	39 000	Opcja Put	09.2017	06-09.2020	4,4500	mBank S.A.	6 088
EUR	39 000	Opcja Call	09.2017	06-09.2020	4,8165	mBank S.A.	(54)
EUR	47 000	Opcja Put	04.2018	10.2020-04.2021	4,3500	mBank S.A.	3 341
EUR	47 000	Opcja Call	04.2018	10.2020-04.2021	4,6710	mBank S.A.	(790)
EUR	54 000	Opcja Put	11.2019	08-11.2022	4,4000	mBank S.A.	3 797
EUR	54 000	Opcja Call	11.2019	08-11.2022	4,8720	mBank S.A.	(2 592)
Razem						mBank S.A.	14 607

Ryzyka związane z terminowymi kontraktami walutowymi to ryzyka stopy procentowej, kursu walutowego oraz niewypłacalności drugiej strony transakcji. Ryzyko kredytowe jest jednak ograniczone, gdyż drugą stroną transakcji są banki o wysokim standingu finansowym.

36.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z wiarygodnością kredytową i wypłacalnością klientów, z którymi Grupa zawiera transakcje sprzedaży.

W Grupie funkcjonuje procedura przyznawania kontrahentowi limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Następnie uruchomiane są procedury ubezpieczenia danego klienta w ramach zawartych polis ubezpieczenia należności.

Praktycznie wszystkie należności handlowe, z wyjątkiem należności od jednostek powiązanych, są ubezpieczone, bądź zabezpieczone gwarancjami bankowymi z tytułu tzw. centralnego regulowania płatności. W sporadycznych przypadkach możliwa jest współpraca z klientami na podstawie limitów wewnętrznych, których wielkość każdorazowo wymaga akceptacji Zarządu Jednostki Dominującej.

Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby handlowe i finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

Kwota maksymalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe, w przypadku należności handlowych od jednostek pozostałych z tytułu sprzedaży produktów jest ograniczona do wysokości przyznanych limitów wewnętrznych, franszyzy i udziału własnego określonych w warunkach polisy ubezpieczenia należności, zaś z tytułu najmu powierzchni do wysokości sald należności. Na dzień 31.12.2019 roku oszacowana kwota maksymalnej ekspozycji kredytowej wynosiła 4 308 tys. zł (w 2018 roku 7 586 tys. zł).

Praktycznie wszystkie należności, z wyjątkiem należności od jednostek powiązanych, są ubezpieczone bądź zabezpieczone gwarancjami bankowymi z tytułu tzw. centralnego regulowania płatności. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby handlowe i finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W przypadku udzielonych pożyczek, Grupa na bieżąco monitoruje sytuację finansową dłużników. Zabezpieczenie udzielonych pożyczek stanowią weksle in blanco. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek jest równa saldom należności z tytułu pożyczek zaprezentowanym w notach 22 i 27.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

36.4 Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

Grupa dokonała analizy zgodnie z dotychczasowymi harmonogramami spłat kredytów, bez uwzględniania reklasyfikacji zobowiązań kredytowych spółki Tanne Sp. z o.o. w całości do krótkoterminowych. Szczegółowy opis powodów przekwalifikowania zobowiązań kredytowych do krótkoterminowych został zawarty w punkcie 30 Oprocentowane kredyty bankowe. Dodatkowo Grupa zaprezentowała w poniższej tabeli długoterminowe umowy kredytów obrotowych Fabryk Mebli FORTE S.A. w kwocie 152 468 tys. w przedziale 1-2 lata, ze względu na ruchome salda i ciągły proces ich rolowania.

Tabela poniżej przedstawia instrumenty finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2019	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Opcje walutowe	16 924	13 450	-	-	30 374
Udzielone pożyczki	1 057	1 304	347	-	2 708
Kredyty bankowe	(86 853)	(236 121)	(208 065)	-	(531 039)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(2 123)	(1 781)	(715)	(21 934)	(26 553)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(127 788)	-	-	-	(127 788)
kontrakt IRS	(1 446)	(604)	(1 724)	-	(3 774)
	(200 229)	(223 752)	(210 157)	(21 934)	(656 072)
Otrzymane odsetki od pożyczek	39	21	2	-	62
Odsetki od kredytów bankowych	(6 313)	(8 220)	(2 857)	-	(17 390)
Odsetki od leasingu	(915)	(848)	(2 400)	(35 773)	(39 936)
31 grudnia 2018	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Opcje walutowe	17 119	8 749	-	-	25 868
Udzielone pożyczki	64	2 065	-	7 062	9 191
Kredyty bankowe	(318 318)	(75 906)	(218 027)	(71 147)	(683 398)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(632)	(556)	(413)	-	(1 601)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(122 989)	-	-	-	(122 989)
kontrakt IRS	(1 829)	(1 231)	(729)	(55)	(3 734)
	(426 585)	(66 879)	(219 169)	(64 140)	(776 663)
Otrzymane odsetki od pożyczek	281	451	450	281	1 463
Odsetki od kredytów bankowych	(8 607)	(9 808)	(5 054)	(694)	(24 163)
Odsetki od leasingu	(75)	(30)	(10)	-	(115)

37. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał

akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W okresie obrotowym zakończonym 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto.

	31.12.2019	31.12.2018
Oprocentowane kredyty i pożyczki	531 039	683 398
Zobowiązania z tytułu leasingu	26 553	1 601
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	339 937	343 542
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(54 391)	(46 562)
Zadłużenie netto	843 138	981 979
Kapitał podstawowy	23 931	23 931
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	114 556	114 556
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	15	(87)
Pozostałe kapitały rezerwowe	484 613	447 132
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	7 943	(495)
Koszt zabezpieczenia	12 885	17 687
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	(45 010)	(54 902)
Program motywacyjny	2 354	2 354
Zyski zatrzymane	68 414	60 144
Kapitał udziałowców niekontrolujących	17	3 293
Kapitał razem	669 718	613 613
Kapitał i zadłużenie netto	1 512 856	1 595 592
Wskaźnik dźwigni finansowej	55,73%	61,54%

38. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji Jednostki Dominującej z podmiotami powiązanymi. Transakcje dotyczą sprzedaży produktów, towarów i usług oraz zakupów usług.

Podmiot powiązany		Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
TM HANDEL Sp. z o.o.	31.12.2019	-	360	-	38
	31.12.2018	363	456	-	111
FORTE BALDAI UAB	31.12.2019	-	181	-	15
	31.12.2018	-	179	-	15
FORTE SK S.r.o	31.12.2019	-	1 137	-	94
	31.12.2018	2	1 126	-	95
FORTE FURNITURE Ltd	31.12.2019	-	383	-	32
	31.12.2018	-	375	-	31

FORTE IBERIA S.I.u.	31.12.2019	-	2 106	-	447
	31.12.2018	6	1 792	-	150
ANTWERP FP Sp. z o.o.	31.12.2019	9 099	172	1 961	38
	31.12.2018	5 394	103	2 229	11
Razem	31.12.2019	9 099	4 339	1 961	664
	31.12.2018	5 765	4 031	2 229	413

Podmiot współkontrolowany		Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT	31.12.2019	1 241	-	3 810	-
	31.12.2018	712	-	2 516	-

Pożyczka udzielona spółce współkontrolowanej FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT na dzień 31.12.2019 roku została zaprezentowana w nocie nr 38.3.

Saldo udzielonych pożyczek na dzień 31.12.2018 roku prezentuje poniższa tabela:

Podmiot powiązany	Saldo pożyczki w walucie w tys.	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2018	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2018
Jednostka powiązana nie objęta konsolidacją:					
FORTE MOBILIER S.a.r.l.	30	EUR	grudzień 2019	129	-
Razem:				129	-
<i>Część krótkoterminowa:</i>				65	
<i>Część długoterminowa:</i>				64	

Powyższe pożyczki zostały udzielone na warunkach rynkowych (oprocentowanie zmienne oparte o WIBOR/ EURIBOR plus marża).

38.1 Jednostka Dominująca całej Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli FORTE jest spółka Fabryki Mebli FORTE S.A.

38.2 Podmioty o znaczącym wpływie na Grupę

Informacja o podmiotach posiadających powyżej 5% udziałów w kapitale Jednostki Dominującej została przedstawiona w nocie 29.

38.3 Wspólne przedsięwzięcie, w którym Jednostka Dominująca jest wspólnikiem

W dniu 18 stycznia 2017 r. Jednostka Dominująca zawarła z INDIAN FURNITURE PRODUCTS LIMITED (IFPL) z siedzibą w Chennai Indie, podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej ADVENTZ, umowę joint venture, dotyczącą produkcji i sprzedaży mebli na rynku indyjskim. Elementem umowy joint venture było utworzenie podmiotu o nazwie FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD z siedzibą w Chennai, w którym każdy z udziałowców, tj. FORTE i IFPL, posiada po 50% udziałów. Wkład pieniężny wniesiony do kapitału zakładowego FFPI przez każdego z udziałowców wyniósł równowartość ok. 2 000 tys. EUR. Zasadniczym przedmiotem działalności FFPI jest produkcja i sprzedaż mebli. Działalność FFPI oparta jest o istniejący zakład produkcyjny i sieć sprzedaży w Indiach, będące dotychczas własnością IFPL oraz o dostarczane przez FORTE know-how, wzornictwo, rozwój produktu i technologię produkcji. Spółka FFPI rozpoczęła działalność operacyjną w kwietniu 2017 r. Spółka FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD została z dniem 30 czerwca 2017 roku włączona do konsolidacji metodą praw własności. Udział Grupy w stracie wypracowanej przez FFPI w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku wyniósł (-) 6 538 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła następujące umowy i aneksy do umów pożyczek ze spółką Forte Furniture Products India Pvt. Ltd:

- w dniu 18 kwietnia 2019 roku została podpisana umowa pożyczki na kwotę 5 000 tys. INR przeliczonych na EUR z terminem spłaty do maja 2024. W dniu 21.08.2019 Spółka otrzymała pierwszą transzę pożyczki w kwocie 252 tys. EUR.

Saldo pożyczki na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 8 065 tys. zł.

Wybrane dane finansowe spółki FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD konsolidowanej metodą praw własności (udział w kapitałach spółki wynosi 50%):

WYBRANE DANE FINANSOWE WG UDZIAŁU W KAPITAŁACH SPÓŁKI	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa trwałe	1 091	917
Aktywa obrotowe	14 547	13 838
Suma aktywów	15 638	14 755
Kapitały	(5 276)	(3 429)
Zobowiązania długoterminowe	5 293	8 320
Zobowiązania krótkoterminowe	15 621	9 864
Suma pasywów	15 638	14 755
Przychody ze sprzedaży	21 946	21 514
Wynik bieżący	(6 538)	(5 569)

38.4 Informacja o podmiotach powiązanych osobowo

MaForm SARL Luxemburg posiada 32,44% udziałów w kapitale zakładowym Fabryki Mebli „FORTE” S.A. (Jednostki Dominującej).

MaForm Holding Luxemburg SARL posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym MaForm SARL Luxemburg.

MaForm Holding AG posiada 90,34% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL. Pozostałe 9,66% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL posiada Pani Maria Florczuk- Członek Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Pan Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A. wraz z małżonką posiadają 100% udziałów w MaForm Holding AG.

38.5 Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Grupę w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

38.6 Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin.**Program motywacyjny dla Członków Zarządu Jednostki Dominującej i emisja warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F z wyłączeniem prawa poboru warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F**

Na dzień bilansowy Program Motywacyjny wprowadzony na lata 2014-2016 dla Członków Zarządu Spółki Dominującej zakończył się i nie występują żadne inne programy motywacyjne oparte na akcjach.

38.7 Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki (Jednostki Dominującej) oraz Zarządom/Członkom Rad Nadzorczych jednostek powiązanych Grupy przedstawiało się następująco:

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	Okres 12 miesięcy zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Wynagrodzenie Zarządu, w tym:	8 363	8 699

w przedsiębiorstwie Emitenta	7 812	8 079
Maciej Formanowicz	2 938	2 284
Klaus Dieter Dahlem	1 383	1 098
Maria Florczuk	1 067	765
Mariusz Gazda	1 067	848
Andreas Disch	1 357	947
z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych	551	620
Maciej Formanowicz	551	537

Rada Nadzorcza:	384	356
Zbigniew Sebastian	84	84
Stanisław Krauz	60	60
Tomasz Domagalski	-	28
Bernard Woźniak	60	60
Stefan Golonka	60	-
Jerzy Smardzewski	60	60
Piotr Szczepiórkowski	60	32
Jacek Tucharz	60	32

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	Rok zakończony	
	31.12.2019	31.12.2018
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	8 540	10 101
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	78	12
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	20	24
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	8 638	10 138

38.8 Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

W okresie sprawozdawczym programy akcji pracowniczych nie występowały.

39. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie styczeń – grudzień 2019 kształtowało się następująco:

	2019	2018
Zarząd Jednostki Dominującej	5	5
Zarządy jednostek powiązanych	4	5
Administracja	323	331
Dział sprzedaży	575	581
Pion produkcji	2 391	2 468
Pozostali	226	213
Razem	3 524	3 603

40. Zdarzenia następujące po bilansowym zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 14 stycznia 2020 roku Jednostka Dominująca zawarła aneks z ING Bank Śląski S.A. dotyczący akredytywy wystawionej na rzecz ICICI Bank India w celu zabezpieczenia umowy kredytowej spółki współkontrolowanej FORTE Furniture India zwiększający kwotę udzielonej akredytywy z 1 900 tys. EUR do 3 800 tys. EUR (równowartość 16 182 tys. zł).

W dniu 28 lutego 2020 roku została utworzona i zarejestrowana nowa spółka zależna FORTE MOBILA S.L.R z siedzibą w Bacau, w Rumunii.

W dniu 2 marca 2020 roku Jednostka Dominująca otrzymała wnioski z przeprowadzonej kontroli w zakresie przestrzegania przepisów podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-2017. Przedstawiona we wnioskach kwota zaległości podatkowej wyniosła 3 419 tys. zł, a szacowana wielkość odsetek ok. 800 tys. zł. Po analizie wniosków pokontrolnych Zarząd Jednostki Dominującej podjął decyzję o nie składaniu skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w zakresie ustalonej zaległości podatkowej.

W dniu 20 marca 2020 roku Spółka zależna Tanne zawarła aneks nr 10 z konsorcjum banków BGK i PKO BP S.A. zmieniający definicję wskaźnika obsługi zadłużenia oraz dodając dodatkowe zobowiązania wobec Udziałowca Spółki.

W dniu 20 marca konsorcjum banków BGK i PKO BP S.A. udzieliło zgody na zmianę harmonogramu spłaty kredytu inwestycyjnego spółki zależnej Tanne sp. z o.o. – raty przypadające do spłaty w dniu 20 marca 2020 roku oraz 30 czerwca 2020 roku zostaną spłacone w dniu 21 września 2020 roku.

W dniu 31 marca 2020 roku spółka zależna DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. zawarła z ING Bank Śląski SA Aneks nr 13 do Umowy Kredytowej z dnia 14 grudnia 2015 roku. Na podstawie aneksu strony ustaliły nowy harmonogram spłat oraz przesunęły końcową datę spłaty kredytu.

W dniu 31 marca 2020 roku spółka zależna FORTE BRAND Sp. z o.o. zawarła z ING Bank Śląski SA Aneks nr 11 do Umowy Kredytowej z dnia 16 grudnia 2016 roku. Na podstawie aneksu strony ustaliły nowy harmonogram spłaty kredytu.

Zarząd Jednostki Dominującej już od początku marca 2020 r. podjął szereg działań mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19 i jego wpływu na działalność całej Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. W pierwszych dniach marca br. gdy jeszcze w Polsce nie były podejmowane żadne działania administracyjne związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, w Jednostce Dominującej i podmiotach z Grupy Kapitałowej FORTE został powołany specjalny zespół na czele z członkami Zarządu, który na bieżąco monitorował i nadal monitoruje sytuację związaną z rozwojem pandemii. Zespół w szczególności w celu zapewnienia pracownikom i partnerom biznesowym bezpieczeństwa oraz w trosce o ich zdrowie, wprowadził 4 stopniową matrycę zarządzania ryzykiem. Obejmuje ona wytyczne i zalecenia mające zapewnić bezpieczną i higieniczną współpracę z kontrahentami, partnerami biznesowymi oraz bezpieczne środowisko pracy, odpowiedni sprzęt i środki ochrony umożliwiające pracę zapewniającą wysoki poziom ochrony przed zakażeniem koronawirusem.

Zarząd Jednostki Dominującej mając na uwadze aktualną sytuację zarówno w Polsce jak i w całej Europie związaną z rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19, w uzgodnieniu z działającymi w Jednostce Dominującej organizacjami związkowymi, podjął decyzję o przestoju ekonomicznym w miesiącu kwietniu 2020 r. Emitent liczy się z możliwością jego przedłużenia w zależności od rozwoju sytuacji dot. ogłoszonego stanu epidemii i zmiany warunków rynkowych w Europie i na obsługiwanych przez Emitenta rynkach zbytu.

Negatywny wpływ pandemii w Europie, czyli naszym głównym rynku zbytu, Jednostka Dominująca odczuła już w miesiącu marcu 2020 r. gdy obroty spadły o około 50% w stosunku do miesiąca lutego 2020 i ponad 50% względem marca 2019. Zmusiło to Emitenta już w trzeciej dekadzie marca br. do wprowadzenia przestoju produkcyjnego na skutek zakazu i/lub ograniczenia przez rządy poszczególnych państw europejskich (w tym Polski) działalności sklepów meblowych i centrów handlowych.

Obecnie Grupa kapitałowa wciąż realizuje zamówienia odbiorców (głównie są to sprzedawcy internetowi), którzy wyrazili gotowość odbioru swoich zamówień oraz prowadzi działalność sprzedażową w takim zakresie, na jaki pozwalają aktualnie obowiązujące regulacje prawne. Stanowi to jednak niecałe 10 % obrotu jaki Grupa zazwyczaj realizuje w tym okresie.

W związku z niemalże całkowitym zatrzymaniem sprzedaży, Zarząd Jednostki Dominującej podjął działania mające na celu zapewnienie trzech strategicznych celów:

1. Zapewnienie pracownikom i partnerom biznesowym bezpieczeństwa;
2. Zapewnienie Grupie dostępu do środków, które pozwolą na całkowite wstrzymanie działalności przez okres 4-5 miesięcy. Jednakże nawet najgorsze scenariusze zakładane przez kierownictwo Grupy Kapitałowej nie przewidują całkowitego zatrzymania produkcji i sprzedaży przez cały ten okres.
3. Zapewnienie możliwości szybkiego powrotu do pełnej zdolności produkcyjnej i obsługi klientów, gdy tylko zmiany w sytuacji na rynku pozwolą klientom na wznowienie działalności.

Grupa Kapitałowa podejmuje następujące działania, aby zrealizować cel nr 2:

- Maksymalne ograniczenie kosztów działalności m.in. poprzez zakończenie współpracy z Agencjami Pracy Tymczasowej i zakończenie współpracy z osobami świadczącymi pracę na podstawie umów zawartych na czas określony;
- Obniżenie wynagrodzeń pracowników zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi;
- Wstrzymanie wszystkich wydatków inwestycyjnych przewidzianych w II i III kwartale 2020 r., których brak realizacji nie wpłynie znacząco na możliwości działalności operacyjnej Grupy;

- Jednostka Dominująca uzgodniła z Bankami wstrzymanie spłat kredytów inwestycyjnych w spółkach w Grupy Kapitałowej, tj. Tanne Sp. z o. o., Forte Brand Sp. z o.o. i Dystri FORTE Sp. z o.o., w kwartale II i III br., co pozwoli zatrzymać ponad 43 MPLN gotówki. Na koniec marca 2020 Jednostka Dominująca miała do dyspozycji 86 MPLN wolnych limitów kredytowych, które będą istotnym źródłem finansowania dla Grupy Kapitałowej.
- Jednostka Dominująca, jak i Spółki z Grupy Kapitałowej starają się wykorzystać wszelkie możliwości pozyskania wsparcia oferowanego przez tzw. program „Tarczy antykryzysowej” zarówno na poziomie centralnym jak i samorządowym. Dotyczyć to będzie w szczególności umorzenia/wstrzymania opłat podatków lokalnych, prolongatę na okres po pandemii spłaty ZUS bieżącego, wykorzystanie dopłat do wynagrodzeń pracowników w czasie przestoju ekonomicznego oraz dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy, jak i dofinansowanie do składek ZUS.
- Negocjacje z dostawcami w celu prolongaty spłat bieżących płatności.

Zarząd Jednostki Dominującej zmierzając do realizacji celu 3 wskazanego powyżej, podjął decyzję, aby wszelkie działania związane z redukcją kosztów nie dotyczyły obszarów kluczowych dla kontynuacji sprawnej działalności Grupy Kapitałowej w okresie ponownego wznowienia regularnej działalności, co przede wszystkim dotyczy personelu w poszczególnych elementach łańcucha wartości.

Zarząd Jednostki Dominującej na bieżąco analizuje i opracowuje scenariusze działania biorąc pod uwagę w szczególności zapewnienie sprawnego i szybkiego uruchomienia produkcji oraz natychmiastowe zwiększenie ilości realizowanych zamówień i wysyłek gdy tylko pojawi się na nie zapotrzebowanie.

Zarząd Jednostki Dominującej szacuje, że miesięczne wydatki na utrzymanie spółek z Grupy Kapitałowej, które pozwolą na realizację celu 2 wyniosą 12-17 MPLN w zależności od wysokości pomocy jaką ewentualnie mogłyby uzyskać spółki z Grupy Kapitałowej wykorzystując wszystkie dostępne opcje w ramach tzw. pakietu pomocowego tarczy antykryzysowej.

Jednocześnie Zarząd Jednostki Dominującej nie jest w stanie na moment publikacji raportu oszacować rozmiaru wpływu pandemii na sytuację finansową i operacyjną Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. głównie z uwagi na uzależnienie od czynników, które pozostają poza jej kontrolą oraz z uwagi na wyjątkowo dużą niepewność i zmienność sytuacji rynkowej związanej z brakiem dokładnych informacji na temat czasu trwania zagrożenia epidemicznego i skali wszystkich ograniczeń z tym związanych, a także ich skutków gospodarczych po ustaniu zagrożenia. Zarząd zapewnia, że analizuje sytuację na bieżąco i w zależności od okoliczności i potrzeb, Grupa będzie gotowa, aby wznowić produkcję w najkrótszym możliwym terminie.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

**Główny Księgowy
Anna Wilczyńska**

Podpisy Członków Zarządu:

**Prezes Zarządu
Maciej Formanowicz**

**Członek Zarządu
Maria Małgorzata Florczuk**

**Członek Zarządu
Klaus Dieter Dahlem**

**Członek Zarządu
Mariusz Jacek Gazda**

**Członek Zarządu
Andreas Disch**

Ostrów Mazowiecka, dnia 16 kwietnia 2020 roku